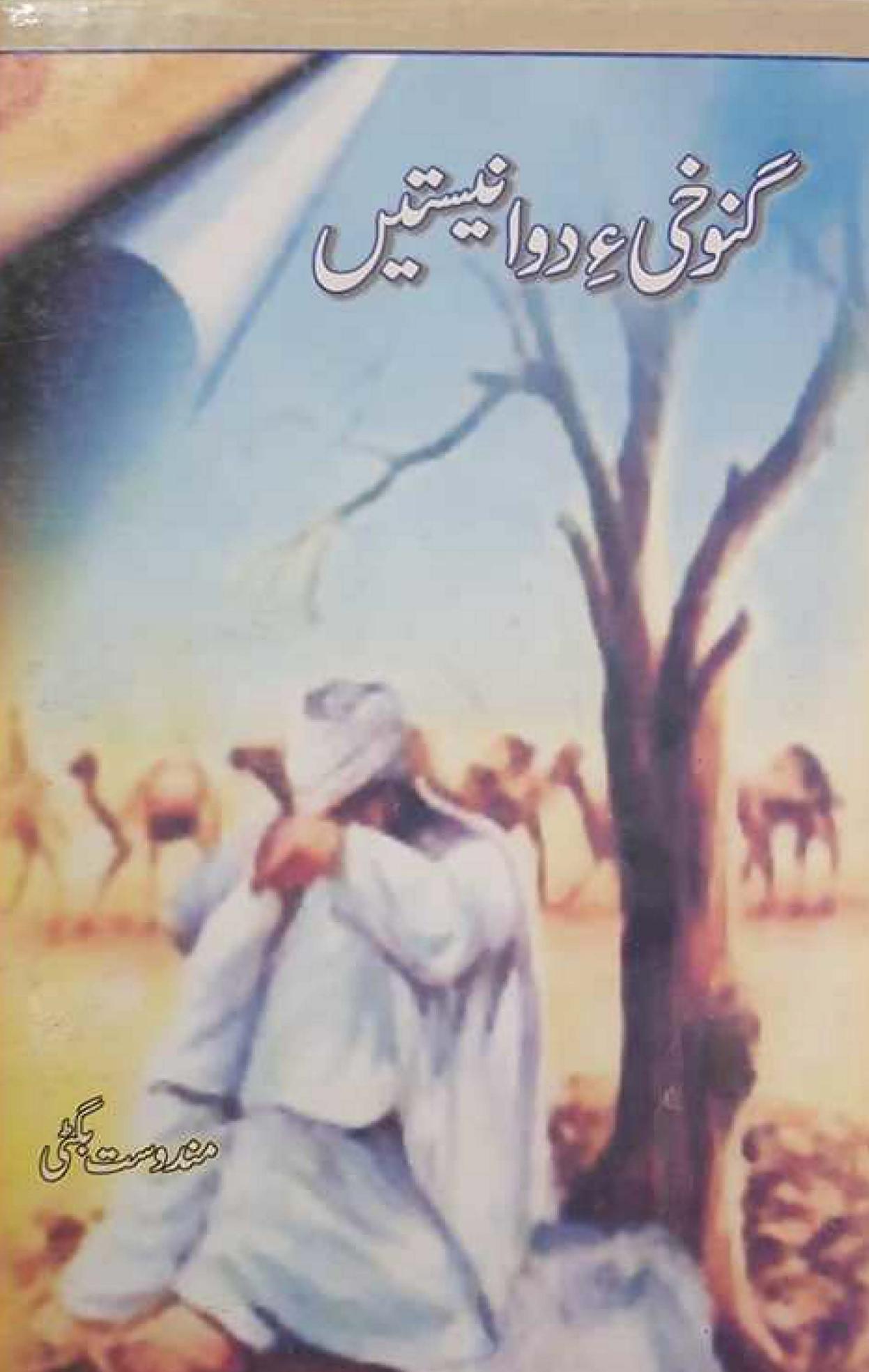

گنځی عدوانیستیں

میر سعید ګلې

گنوخی عِدوا نیستیں

مندوست بگشی

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

گنوجی عِروادیشیں	:	کتاب یعنی
مندوست بگشی	:	شاعر
میرا حمد محمد حسني	:	مپسیور کپوزر
عزیز بھالدینی	:	ڈیزائنگ
پروفیسر واحد بُزدار	:	پروف دانوگ
آئی یونک پرنٹر	:	پرنٹر
2011	:	اولی چاپ
500	:	داغنگ
200 کلدار	:	بها

ISBN : 978 - 969 - 8557 - 81 - 2

”اژمن شه پیشی اشکر، آن پچوشه کل زرتن
زانیدغان گوهر همای و بُرخند، پیشنهاد
میدان پسندانی پدھریں، دشمنک دو گواش بیزنان
کھیڑی ۽ نیاما پچولغای روش ۽ شف، من گواش برای
گندان کنڑ یے قسم ۽، بیڑانی پوشائی تھلاں
دست ۽ دف ۽ شه کم تراوت، ناچیک، باز تازگشاں
حیلا مزائین یے گلش اوں ہند داشفت اوں کھا خداں
مندوست امید من کھناں، کھنیز اں که ہن پسند گار موائی“

لڑ

تاكديم	سر لوز	رد
4	(الف) دعا	
6	(ب) عرض و منت	
7	(ج) نعت	
8	تحقیق بیان ایں	1
9	نگاہانیاً خصی	2
10	جدالیٰ یہ کاں نواں کھن دفاغوں	3
11	مست انت تحقیق نظر مرت انت تحقیق ادا	4
12	پکھذا ملامت بنے	5
13	ذینا بے بقا ایں	6
14	اوول پیچے تھوگرے	7
15	من جان نذر آنہ گئہ	8
16	دعویٰ چے سراخہ	9
17	ہماں درنگ تہاریں روشنی نے	10
18	تحقیق در شک رستہ گلابی	11
19	تحقیق رنگ دیشون	12
20	قدر یگر بیغا انت	13
21	قرب قاتل	14
22	بکھوئے تھو	15

23	کل گریبا آں	16
24	ہے ہے جدائی ہے ہے جدائی	17
25	ایمان نیام ء فیصلہ	18
26	چے لکھنو چے لکھنگاں	19
27	بل ڈموت اء دہش کھناں	20
28	تحتی شف درنگ بکھوا ایں	21
29	گنوخی ۽ دو انسیت ایں	22
30	عاشقانی غرزم شیر ایں	23
31	آخری پھر عبیا	24
32	میں گوں تھویستیں فیصلہ	25
33	شریں یار تھام ایں	26
34	لی نواں شوش	27
35	دوئی یار مناں نیست ایں	28
36	آف ء سمبری	29
37	وحاور ڙا آختہ	30
38	تحتی یاد ضرور کھائیت	31
39	دل ۽ بے قراری و حاویں لیل انت	32
40	جنگ بے رنگ ء جاریں ایں	33
41	دل ء یک کرنٹ یے کشننا غانی	34
42	مجالیں چھم کھڑو بنت	35
43	درمان نے ھجی	36

44	دُر دبے ضاں ان انت	37
45	دل آپنے نہ سرنے	38
46	مرشی بُراں را حالمبیں	39
47	گنوخی خیال	40
48	دھیان تھی حلک ایں	41
49	ہر یک اکشوٹ شموشنا	42
50	شکریہ	43
51	صیامِ محبت	44
52	بیانِ عشق	45
53	گورمن پگار نیست ایں	46
54	وھا و خیال	47
55	بُو عنوان کھولے	48
56	المیں مانچاں	49
57	دوایے گئی عبرود	50
58	امیدِ عدام کن عادست ایں	51
59	دل گٹ زخمی رخی	52
60	کل گریغ آس	53
61	تھی انتظار	54
62	تاہندند ندے	55
63	دل ماں تہارانی تھیں	56
64	نامِ اشت کہنیں	57

44	دڑ دبے ضامن انت	37
45	دل عپت نہ سرنے	38
46	مرشی جواں را حلم بیس	39
47	گنوخی خیال	40
48	دھیان تھی حلک ایں	41
49	ہر یک عکشو شموشہ	42
50	شگریہ	43
51	صیام محبت	44
52	بیان عشق	45
53	گورمیں پگار نیست ایں	46
54	دھاد خیال	47
55	بنو نواں کھولئے	48
56	املیں مانگناں	49
57	دوا یے ٹھی عبرو	50
58	امید عوام من عدست ایں	51
59	دل گٹ زخمی زخمی	52
60	کل گریغ آں	53
61	تحمی انتظار	54
62	تاہند تندے	55
63	دل ماں تھارانی تھمیں	56
64	نام اہوت کہنیں	57

65	ہر پلوے دا تھوار ایں	58
67	دف نیام، زواں شستیں	59
68	بیوی کی ظلم	60
70	پھاڑا صاحب املاک	61
71	امن نے نغمے نے	62
72	دریغہ مکنہ	63
73	دوستی نہ براٹی	64
74	پیشی گرد تو آن خفت	65
75	رشوت، آس	66
76	دنیا مطلبی ایں	67
78	نوخیں رواج	68
80	ہمے چک پچے گریغہ ء انت	69
81	یک ماٹ یے گریغہ انت	70
82	دراڑیں شاعری	71
87	من دلی خیال، گوستغاں رائے	72
97	بانگہہ، ہر گواٹ	73
100	بیگنے نے	74
103	من پے سوادے	75
106	ولجہ نواب اکبر نام، (1)	76
107	ولجہ نواب اکبر نام، (2)	77

دعا

(ا) الٰی عاجزاں امیدواراں

(ب) بذیں ٹوکاں شہ پھاریزے میاراں

(ت) تھوشوں دے محسیں دلء وٹ جوائیں کاراں

(ث) ثواب نجوانبے راہ نگذاراں

(ج) جہان نجوان تریں وختے گذاراں

(ح) خدا محسیں عرض ایں گور تھو عاجزی ن

(خ) خبردار کھن شہ شیطان خارزی ن

(د) دل نوسواس ن بدکاری بذی ن

(ز) ذلیل ایں حال نعدین دُڑمنی ن

(ر) رسول امتی کھن زیندگی ن

(ز) زوان نکلو حاجاری کھن محسیں ن

(س) سوالی آں حُذا گور تھو سوالیں

(ش) شکاری یے ہے شیطان ہوشاریں

(ص) صفا آں دُڑمن یے دین نھواریں

(ض) ضرورت تھی ایں رحم عرب غفاریں

(ط) طلبداراں گوں استغفار لفظ ن

- (ظ) ظلمنا آنفنا و ان لم تفزان
- (ع) عبادت پیش منا شستیں ماں جان اے
- (غ) غلام اے را بچا کمینے بہان اے
- (ف) فقیر اں تھی دار، ووث دئے امان اے
- (ق) قبر قبرے مگر اڑماں بیان اے
- (ک) کریمے تھوکر بھی تھی ایں شان اے
- (ل) لذ اں لڑا ڈوہ ڈوہ گرقاں
- (م) منی ڈوہ گراناں اڑپتیں طبقاں
- (ن) نزاں اچھوکھاں ٹوں سان اے جگھاں
- (و) ولی ڈوھاں من گندال باز اچھر کاں
- (ھ) حدایت کھن خدا ووث مہربان بی
- (ہ) لعین کاڑچ تیزیں ووث پناہ بی
- (ء) اے ناچیک سر ارب تھی نگاہ بی
- (ی) یقینی بخت اے مندوست جاہ بی

جو ان ایں پیش غ مسلمانی

نمازیں مومن معراج روشنگ صحبت ایں جان ۽
 ذکواۃ و حج په مالدار، نشانی بیث ایمان ۽
 سراغوں نیت ۽ صاف ایں دل ۽ کلمہ پڑھ غنی ایں
 چھو شرک ۽ شہ درا لبی یئے، ھذیں جوانیں مسلمان ۽
 اول شہ لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مَا نَبَهَ پوہ لبی
 پھندا آنہی سرا عمل ۽ کھنگ ۽ حکم ایں قرآن ۽
 ہے ٹھوکا دلا کھن پک رب العالمین کیھیں
 دگر حاجت روا غیتیں نفع یئے یا کہ نقصان ۽
 دل ۽ گوں منعی بیث ایں محمد رسول اللہ
 رسالت سرا ایمان آرغ فرض ایں انسان ۽
 کھنگ حیرات په واسطہ ھذا ۽ آں دے جوانیں شے
 مصینبت ڈھال برکت ۽ مال ۽ اے رکھوال لبی جان ۽
 ھذا ھر مژدم ۽ را داث توفیق ۽ مسلمان بیث
 منِ مندوست مسلمانوں منی باث موت ایمان ۽

نعت

ما امتوں پیغمبر ۽ منے واڑیں ڈریں نبی
 شانی ایں روشن محرشو آئیں رسول ۾ ما امتی
 رُست شہ عرب نیامن ۽ میریں محمد ۾ مصطفیٰ
 رب ۽ کھدا خاتم نبی شان ۽ مزا ایں بشکشی
 محبوب مرراج شف ۽ آخت بہشت ۽ شہ براق
 عرش سرا بُوزا بھڑتو چہاڑدہ طین سینگارشی
 آل مسجد اقصیٰ تھا یہ شہ امام الانبیاء
 گلیں نبی آنی سرا پیو امامت وٹ کشی
 شانِ محمد بیٹ بُوز شہ لک ۽ سوا پیغمبر ۽
 مندوست چھے لکھت کھنال سپت ۽ را کمی نے ھچی

تھی بیان ایں

شعر تھی انت تھی نام ۽ ٿوں شامری
 دڙد تھی انت پڑھ نه گند بیانیں تھی
 گند قلم گریغ ایں کھاند ۽ چاڱیں
 گوں دل ۽ سُبریں حوناں غماں لکھنیں
 ہر کہ لکھ ے دل ۽ دڙو ڪھتمیں نوی
 میں اے ٹوکاں پڑھ انت گرے آں شعر پڑھو خ
 گرے آں سازغ سروندا نه شعر گشوخ
 گریدیش کلیں پچھری غماں پر پڑی
 ماہ نه استار نه آzman جو گریغ آں
 گم گم ایں آف نہ انزی ٻن ۽ ھیٺغاءں
 گڻ نه کھوپیں گراں زازہ انت ظالی
 آخر تھو شہ سنگاں پچے سکھ دل ے
 پچھے خطا پیشہ مندوست دپرا گٹ ے
 اغ کہ دوستی گناہ اث تہ بشکیش کھنی

نگاہِ نیا ختنی

منی رنج نہ درد نہ نگاہا نیا ختی ٹھٹے گرائیں نازاں کھنان نہ کھنان نہ
 شتو پشت داشتی ٹھٹے دیر کفان نہ، شستی روح گوانکاں جنان نہ جنان نہ
 نشان داشت چھتماں ہماں بے وسی نہ، دل نے پیشہ ٹھرکا پست پاراں جلدیں
 گھٹھے عشق تھیرا جغر پر زہ پر زہ دل نے حون شہ چھتماں بہان نہ بہان نہ
 ازل پیشہ دیما غصب بے وفائی، ہماں درد دو ہونا نت کم شہ جان نہ
 سرے کہنگاں تابش نہ کپتہ گر میں چڑنگ سینغ نہ شہ بلان نہ بلان نہ
 سرادست گٹو وٹ گورا آر تو نیاستی، ہمے منزل نہ ٹھوک صلحاء گوں آرتی
 پھنڈا پھر ماں ارمان ذرا یے نوبیتی شتہ گزتی نہ دل جھران نہ جھران نہ
 سرا ہڑپچی آختہ ہماں بار ڈھوں نواں لیکھو اشہ مناں کے کھڑو کھنت
 حکم بیث مندوست نہ ڈھول پھنڈا اوکھ، ہموزے کہ داشتی بران نہ بران نہ

جدائی ٹوکاں نواں کھن

جدائی ٹوکاں نواں کھن دف ۽ گوں که برداشت، گرانیں جدائی دلانی
 من آتش فشان یے دلا سانپھی آں تھھو کوہاں مزیری بی تھنی مہربانی
 زمانہ تھھو گندے ہماں ٹوک زیرے تھرا اے خبر نخیں اصل حال تھانیں
 منی سینغ نیامغ ۽ یک دریا یے بلغیں تمام پتغیں ھنگرانی
 ہے عشق ایتم اگر ترکش تہ دھماکہ کھاں دل مخیں قبر آس زیری
 پھذا تھھو دے حیران ہے حال گندے حیاتی پھندی گران بی وزتائی
 ہے حال نیاما ہمنگا کہ استار ہمنگا مناں بل، دوئیناں پہ جوان ایں
 اے بارود کوہ ۽ را آس نواں دئے کہ بزریں پھٹک گل ششنت دامنائی
 پھندی زیندگی ایں مرادے نہ لوٹھاں من پھر امغایاں دلا گور تھو مندوست
 دل ۽ ہر زنگاۓ دف ۽ وش زواں بی تھو چھونا الا ہدہ برو جسم فانی

مست انت تھی نظر

مست انت تھی نظر، مست انت تھی ادا
 متناں تھی سراہ متانی تھو بیا
 مست ایں لوڈاں تھی، مست ایں جو غ انت
 مست ایں ٹھوکاں تھی مست ایں کھنڈغ انت
 دیپتو مست ایں دل مست ء تھا
 مست ایں موسم ء مست ایں کھوکھر انت
 مست ایں ترمپ اڑ آzman ء رشت
 مست حیوغ انت، کھوارانی دف ء
 مست ایں درشک رُذانت مست ایں گل بنت
 مست ایں کچھاں مست ایں پھل ء بنت
 مست ایں وھش برانت، باغانی رذا
 مست ایں کیفاس تھی مستیں دروشماں
 مندوست مست باں بنداں نوش کھناں
 مست ایں پیالواں شہ متانی دف ء

پہنڈا ملامت بے

تھرا آں روشن ملامت کھشت زمانا
 چھو مخیں گوں لیزو ۽ لذبی روانا ۽
 دلی پاھار نم اے دڑواں نه گندے
 جن ۽ جھاتی ۽ چھو ہور گیں گدان ۽
 نئے سنگ گالایاں نئے ولدی ملیث ٿئے
 تھغڑو و مہباں شہ پھرس ٿئے بیان ۽
 دو روٹی دست گری آشٹے نویش
 خبر نیں چھے من او شنیت ٿئے گمان ۽
 پہنڈا دز ۽ مڻے دے گواٹ نیارانت
 نه ڈسی کس هماں نشک نم نشان ۽
 شمول شانرا حانی یک ڈھیرے
 دفے گواںک نخت نئے کھشت زوان ۽
 هماں گونڈ داشتھیں آں غیرتی پھاڑ
 گوں سُھپ و ٹھاپرال نیا انت تھران ۽
 چھو بازار ۽ ماں بُجوانت چھوروی سُھوک
 دفے کھنداںت گشت لفظاں تھی شان ۽
 قدر مندوست ریشانی هذیں بیٹ
 تھی گران ایں نام سوک بی برو گوھان ۽

دنیا بے بقا ایں

ہے گلاب مان گلزاری ھجی نے منی گوں چھ سرا یاری ھجی نے
 شف عروش چھٹھغا پہ منت غفت دست برال شہ درٹھشت باری ھجی نے
 سرے کھیڑی ء بزرغ چھرت چھینکاں، پہ نو خیں کھیلغ ء تیاری ھجی نے
 سرے کھو راں جھوسر بند پر شت انت چھل ء، پنکھاں پہ آ福德اری ھجی نے
 ڈغار ء پھر بیگہہ ززلہ ایں سرء سایا پہ درنگ داری ھجی نے
 گدر والاں پہ اپرہ فنگ ینت انت گب پھس و پھاڑاں پہ مالداری ھجی نے
 نی پہ رنج کھیڑغ ء زنگار نیتیں پہنڈی پہ ہش ھڑا وھاری ھجی نے
 من مندوست دیش اش پیشی کشاراں پہ جھار واڑتاں زمینداری ھجی نے

او دل پچھے تھوگرئے

او دل پچھے تھوگرے تھی سرین کس نہ بندی
 مژدم ہمنگیں نیتیں تھی دڑکس نہ گندی
 دست ء منا چھپی نے تھی قمت ء ہمنگی
 گنجیں وسیعات و شہراں گرے تھے تھو یک بندے
 کس نے کہ دست و گور کھنٹ پھرے ء گوں تھو بندی
 ہر وکت نیم شفافی ارزازاں ہمنگ ریشے
 یک گوندرے تھو کلے دوہمی تھار پیہہے
 گندبے صبر نواں بے، ہریک ہمنگ گندی
 سئی تھی نیچے نی گواٹ یے ہماں دہانی
 دل ساڑت کھونخ ایں دھیرو ارزی نوات شفافی
 اے واجھیں دلپشی ء وٹ دیغفنتے پچدی
 بند ڈوبرا تھو جاہ کھن ہندا مزن کھن چی یے
 سینگال سرا مہ دراہیں بارا وزن کھن چی یے
 مندوست نواں تھی ڈھونڈئے بندے ء باڑت بندی

من جان نذر آنہ گٹھ

تھی چ دفی تھواراں جند جان نذر گٹھ من
 تھی حلق رستراں پے اے بُت بہر گٹھ ء من
 زڑھو ولی گوں دستاں اے دل دفن گٹھ من
 جان ء کفن کھو اے چند روشن گندر گٹھ من
 تھی پڈوا سری گام زڑتوں تھھو گوکشت بس مکن
 کھپت ے چھر مہ پھونزا ھیر ء ہتر گٹھ من
 حدا شہ باز زڑتوں نالائقین ملامت
 کھنگ ولی سرا اے کلیں شہر گٹھ من
 مژدم کہ اش تھھو کھاینت ٹھوک یے دفی نیارانت
 دفتر ولی دل ء آں زید زبر گٹھ من
 مندوست ہر کہ پھولائ ٹھوک یے ہماں نہ لبھی
 دو روشن زیندگانی زپت و زہر گٹھ من

دعویٰ چھے سراخته

سرے بازار محبوبہ نیاخته ته دعویٰ عاشقی ۽ چھے سراخته
 شُذی شپرار په گنجیں زندگان حجاب ۽ اوڏھرا گئیتو داشته
 ته دعویٰ عاشقی ۽ چھے سراخته
 پیافیں سینغ ۽ جنگ جمیں رنگ تھل و بیڑاں دو تو فی ۽ مان آخته
 ته دعویٰ عاشقی ۽ چھے سراخته
 مساگاں رکھنیں لب لعل و پھلیں اڑا چیو صبر ٹھوک ۽ دراخته
 ته دعویٰ عاشقی ۽ چھے سراخته
 نوی انت ٿوں و دوست هر دو یہ ہند، چھڑروایں چل نیام ۽ گوڑی واڑتہ
 ته دعویٰ عاشقی ۽ چھے سراخته
 نویشہ گھٹ و پکاں مہرو مجلس، یہ روشن ۽ شف روی مندوست آخته
 ته دعویٰ عاشقی ۽ چھے سراخته

ہاں درگ تھاراں روشنی نے
 منی گوں چج کس ء نی دزمی نے
 گلابی شبابی رنگ ء وہش بو
 گلیماں گاہ ائنت نی چاشنی نے
 پھزر گوات رغامانی دریں بند
 پہ گوارشت ء سرافاں سرٹنی نے
 ہمراہ سرا نی پھوڑاں قاوض
 شہ ٹوںوںخ ایں دل ء اژمن بُنی نے
 شفی پھنڈغ خذائی دامن ء شہ
 ماں کپتہ پلوا بھر نی منی نے
 ھمکس نگاہ ء کھپت مندوست
 دُنیا بیزاریں نی میں دامنی نے

تحمی درشک رسته گلابی

تھمی دف دے گلابی ایں تھمی دست گلابی
 تھمی مہر چمن گلن نہ گمر مست گلابی
 تھمی جنچ سرا سیاہیں شف نہ بام دا رنگا
 بی لعلی نہ لب لعل نہ زبردست گلابی
 گوڑ جاڑاں ہمنگا چھو دو لڈو باں پلیٹ نہ
 گوڑواں اناری چھو براں سخت گلابی
 تھمی دیم دو ایں گھایاں نرم یشم بھیراء
 زلفاں شہ بنا گڑون سر پشت گلابی
 مندوست گلابی تہ من تھمی نام نہ بستہ
 کاریگر دست نہ شہ تھمی درشک رست گلابی

تحمی رنگ دیشوں

غم ء ذکھر ء حرف هزارین انت ہر حرف سرا تھی رنگ دیشوں
 ہر دزد دل ء یک رنگ کھنٹت ہر رنگ تبا تھی رنگ دیشوں
 آں قلف شہ دستان کھولت نیجے، ہر گٹھ دف ء تھی رنگ دیشوں
 چشم ہر شے گندانت داہ کھن انت مادیث ہماں بیا پنجباری
 آں دیز غ ء دید دوینانی دیزوخ دل ء تھی رنگ دیشوں
 دست اکھر تھی انت تی مژدم تقدیر گشتنی یا کہ ازل
 اے قصو کاتب ء مس ء قلم مضمون رُخا تھی رنگ دیشوں
 بُت مردہ بیشو کفن تل ء وٹ بیشہ امام جنازہ ء
 آں کفن تڑی ء تندانی ہر پوٹ ول ء تھی رنگ دیشوں
 مندوست ہماں دل حوناں گوں وٹ شمع ے دستان رنگشی ء
 سے چھیار پھرڈی دے جان ء نے، نیستی ء گرا تھی رنگ دیشوں

لقدر بیگنے گیا انت

تہاریں نیم شف ۽ تقدیر آئندو شد گرے یان ۽
 نصیب کدھ ۽ دست ۽ شہنشتو پُرشت گرے یان ۽
 بیان شہ لیکھوا بازیں گُش ٹھنڈے بُصیبی ۽
 اُمید ۽ اوڈھری ۽ اشکش دل ٹھٹھتے گرے یان ۽
 دلاسہ ۽ دست گیری ۽ پہ نیاختہ واہرا کس ۽
 دل چکھا دوئیں چھماں رغامی گوڑوتہ گرے یان ۽
 چھیاریں دامنا لکھے نہ رُستہ پہ سر سایا
 مزا ایں دوزخ یے دُلی سینغ ۽ ماں تپتہ گرے یان ۽
 چڑنگ اش ڏوبرا بیشو نی چھماں گوارغاں مندوست
 خبر نہیں چھے سراختہ چھے پھدا شہ سُخت گرے یان ۽

قرب قاتل

محبت گشمن، تباہی گٹھے میں، خبر نئے نے قرب کے صفا قاتلے یئے
 تھرا سمجھورام، پوچھا کتوں تھی، دلا ترس نیاختئے اصل ظالے یئے
 دل اُعشق مرض ایس مرغایاں پھر تھو، تھرا حسن گواشیں مناں گیر نیارے
 علا جاں شہ حالت لی گواز یتھئے دیما نہ ملنے سوالاں تھو بے باروے یئے
 من دیشہ حسن تھی ہے خوبرو ایس دلابیث ٹبکا سفر چھرنیں میں
 دم یے میں پہراں تھی لعل و پھلیں یو کے نیارانت تھو سکھیں سرے یئے
 میں مجبوری اُ شہ تھرا رحم نیاختا، ہے ظلم خنجر کٹھے پھر ماں دست اُ
 جغر چیرشے میں گوں تر چھیں نگاہاں جو ٹھنگیں سینغ دوا یے نذی یئے
 مراں چھوکہ مندوست پھڈابیث اُ ارمان گشئے نی کہ بیان گھیں تدستی گشتوں
 ہے ٹوک دروغ انت مُتعیں نہ گڑدا نت اے دروشیں دلیل یے تھو دعویٰ گریے

بکھوئے تھنو

دل او طاق منیں بزیں دلی مہماں بھمے تھو
 دل ء آرام نہیں، بیا گند دلی حالاں، بکھوئے تھو
 من دوشی سارواں شف نشغاف تر سرا ایکھا
 صلح و نگتی عیستہ دم ء درماں بکھوئے تھو
 سراندی لوڑھش ارزازاں لحیف دامن میسٹیش
 نیاختہ وھاں چھماں را پہ تھی مہراں بکھوئے تھو
 من جھٹے لکھش پڑھش من جھٹے گریٹ گوں درڈاں
 نویٹ ایرنگا اضنا ایں غم تھالاں بکھوئے تھو
 مناں شہ میرداں گشتے شنگاف دست ہورگی ء
 دلاشہ دیر گٹے دوریں دلی ساماں بکھوئے تھو
 نویشہ ساعتے سنھجا مھیں سے روٹی سکون ء پہ
 بکھوئے مھیں دلی دادن پہ دل دیلاں بکھوئے تھو
 دلی وھاں وھش ٹھو مندوست گوں داشتے فقیراں گوں
 گوں حونیں ارزی آں جھم مھیں تھرا چھولان بکھوئے تھو

گل گریغنا آں

اُش تھومرثی من روغا یاں دست ہو رگی ء مھیں دلی رنج دارمان گل گریغنا آں
 مرض داشتے ہاں گند ک گشتی مناں، موت مھیں درڈ و درمان گل گریغنا آں
 مھیں تھغڑا دع پھذاند غا کس نینے گور کھو ہاں دے سو ہو پھذ ء کس نوی
 مھیں دعا یا پ دست یے کھڑو بی پھذان، آن غیں سیال دمہاں گل گریغنا آں
 تھنو ولی لائکی ء مھیں بر بادی ء اے خبر مھیں کہ چھے شوق براور گٹھ
 مرثی تھی جان سینگار و سہت گھنڈ غا مھیں غماں فرش و آ زمان گل گریغنا آں
 من تھرا سوال گریشو گٹھ آخری تھی شہ دیما دوتائی نویش پھذی
 من تھ سیحال بُجھو داشت دل اے ولی سیغ ء پھڈ و پھو غان گل گریغنا آں
 نی دے تھی سر گوں سیجان ایس وحش گھنڈ غا مھیں گوں روجا ذرا یے تھراغم نوی
 تھی ہے وٹ رضائی ء مندوست غماں دین دوستیں مسلمان گل گریغنا آں

ہے ہے جدائی

ہے ہے جدائی ہے ہے جدائی، دوست ء گر کش جاہ وطن ء پرانی
 دنخے گلستان ء اے شہر شریں مرشی ہماں شہر ویران نہ بزیں
 پڑ بیٹ پدھر آں حیرے خداںی
 پیشاہ ہمیدے شہت پھل صورتائی، مرشی ہمودا انت لذ ڈھنگرانی
 دگاں دے نیا انت راہ وند نہ رائی
 ساڑت ایں پھری آں دامن کہ ژڑتا، سیاہ ہنگراں ہمور گرمی ء گوڑوتہ
 لکھے نہ لمحی کہ مالے بچے جائی
 دوست ء بند جاہ میرات گیاریں، ٹرسیغفا انت کوٹھو تھاریں
 چھماں شہ ارزی میں بی انت اکھائی
 مندوست بگشی ء دل ترکشی ایں، نمیں درکھنی ساہ نمیں زیندگی ایں
 جان ء ماں سیاہیں کفن ایں گدائی

ایمان نیاما فاصلہ

سری ٹوک ایں لباں شہ سُرک زیر غ، دری مہرو مجالس گل پھنڈ انت
 نظارہ دیم و دیم ء نویشہ ته دیریں ٹوک گل بے فائدہ انت
 ہماں آف ء شہ چھپی سپیٹ یتیں کہ دریا پھر میں غدر شک ٹھن ء شہ ھشکانت
 محبت یڑی یے، عشق سمندر ہماں جوائیں سفر مونج دلا انت
 فنا فی اللہ ہذیں آں مژدم بیٹ کہ جان و جسم ء روح یدگَ بی انت
 ہماں لذت ہذیں سربنت وھشیں کہ لبیک ء گوں لبیک یک دف ء انت
 صبح سر عبادت بی گوں نظراء، شفی او جاگاں شوق شامیانہ
 ہماں یک باروے بیا انت ولی بنت، پھنڈا گھنی پہ چھپی کس میا انت
 اصل بے بھائیں بجا بنت بی آں جا گیر، پھنڈا درخواست دیویخ یے کس مہ لبھی
 دوگز دیر نیازی چھو ٹوسا گوں بیشہ، ته آں ایمان نیاما فاصلہ انت
 تقاؤت سر گوں تکبیر ء قلم بیٹ ہماں جلاد وٹ بُرو زیرے خاک ء
 بھاراں جت گواہی نہ داشت مندوست پھر ز تجد گل قضا انت

چھلکھنو چھلکھنگاں

جندۂ را ھجی نہیں خبر چھے لکھنو چھے لکھنگاں
 نیام ۽ دریا یے جو غیں من قطر ھے ۽ پ سکنگاں
 صحب سیناں سرگشہ پ نام ۽ نامی گوارغا
 ھجی نداشتہ بتو، تاہاف ۽ ٹھن ۽ نشتنگاں
 اے روح ھنچو حیہیں نزارتیں ڈولے جواں گشیں
 بازی نصیوانی سریں کدہ دفانی نشتنگاں
 کئے پڑاں بوہار غیں، کئے تہ نشتو نوشناں
 آں بد نصیبی چنگلاں، دیش مناں من نہیث آں
 دست ۽ ھجی نیاخت مناں، نی چھم گوں جوناں گوارغاں

بل ته موت ء و هش کھناں

دا شفت اے دڑ دگلیں تھومناں، بل ته موت ء و هش کھناں کھنیز اں مراں
 تھی دلی دیہر و اصل پھر من نوی، تھی غلامی لائقا دے من نیاں
 ھر رنگا تھو گوئتہ آں ڈولا کٹھوں مھیں پسند چھی نیاختے بے وساں
 ھر کہ من گٹغاں تھو یہ روش نیجے تھی نگاہ ء یدریں ڈوھدار مناں
 سر من تھی گوشتی ء ہندا ایر گٹھ آں تھغڑ تھو بیر ٹو گشتہ ہماں
 نی حیاتی ء شہ مندوست تگ ایں دل اژد نیاء چل سستو نشیغاں

تھی شف درنگ بکھو ایں

بکھو رستغی تھو بکھو ایں تھی شف درنگ
 دل ایں پھر تھو ماندہ پ تھی گندغا تنگ
 سرا پیشہ دوستی ۽ بارے مزا ایں
 دل ۽ را دلاسہ نم صلح نیت ایں جوائیں
 چکر کھایاں سفر ۽ ، جان ۽ ماں بت جنگ
 گنوخی خیال انت گزارا خطایں
 دل ۽ ترس نم وحشت میں باور بغا ایں
 ہے درد نیاما حیاتی ایں بے رنگ
 وجودا ولی ۽ شفا سوچایاں
 تھو تاں ہند نندے من تھانگا بیایاں
 اے آزار و آس ۽ گوں دوستی گٹ دنگ
 تھی پخل ایں دف ۽ شہ فی پیغام نیتیں
 منی نام آ کھڑ ۽ انعام نیتیں
 ہے وہم ۽ مندوست سینغ گٹھنگ

گنوخی ۽ دواشتنیں

دل ۽ را اندر ا مرض یے، چھپی ظاہر درا نیتیں
 حکیماں اڑمن دست زڑتہ گنوخی ۽ دوا نیتیں
 صبوحاء تھراں برد ۽ همن شام ۽ لکھڑی وساں
 نگاہیں دگ دزاں را، دل ۽ را آسرا نیتیں
 نی سراغ ساہ جان ۽ نے، طبیعت تیز بی وخت یے
 اے چھم کہ پھولگاں پکھتے، ہماں دوست ایں بھرا نیتیں
 دل ۽ شہ دڑد شروع پیش نی ہور گیں نیتیں چھ عضبا
 شف ۽ روشن ریشغاء آف ۽ چھپی کہنگ گرا نیتیں
 تھغڑد ۽ سر بُرا ساہی ۽ ہندیں پھراں ھاخاء
 اشغ ھینڈ بی یدار یوشے فائدنا نیتیں
 ہے دڑد ۽ دل نیاما حیاتی جو شیں مندوست
 ہماں مژدم ولی ہندا ماں خوش ایں، میں سما نیتیں

عاشقانی سغر زحم شیرا ایں

اصل زحم شیرا میں سفر عاشقانی
 ہماں آس نیاما ایں جغر عاشقانی
 نو-شی دلا ٹھوس لینا مناہ مناہ
 اصول ۽ ہمے نجیں حضر عاشقانی
 پہنڈی رندال عاشق نہ گردانت نہ تکنت
 ہماں ظاہری ۽ نزالہ باں جکھنت
 جہان ۽ سر بیث خبر عاشقانی
 ہماں عشق مجنوں گلوآں مہ کھوشت
 شہ دوست ۽ یہ گام یے آں دیر ۽ نہ اونت
 سخن درڈ نہ ویل ایں بہر عاشقانی
 دروغ آف نہ نغن ۽ شہ عاشق بغا ایں
 جسم ھشک چھم تر دف ۽ ہائے ہا ایں
 شف نہ روشن یکھیں فکر عاشقانی
 ششی عشق عاشق ولی عشق نیاما
 چھو پرواز بیئے آس چک ۽ جھران ۽
 بنیادی ہمیش ایں گور عاشقانی
 شف نہ روشن مندوست دل نہ چھم ہموزاں
 ہموز ۽ کہ دوستیں ہماں ہند پھولواں
 نوی دیر منت یے نظر عاشقانی

آخری پھر عَبِیَا

دُرِّمنی ۽ زهر وخت گوستو ٺڻه
 نی من مرغائ آخري پھر عَتَه بيا
 دانکھرے تھي رعب وخت ۽ نياختغئے
 ٺڳوک نی خدا شه ديما درکش
 من هاں تکلیف جان ۽ سخنخت
 نی پَحْذِی ساپس شتو حکی بُنا
 گل پڑھغاں تھو دے حرف یے بيا ۽ پڑھ
 تھي پڑھشی ۽ گوں بي سختي قضا
 ساه نوال که پھر تھو تهرا داشتني ايس
 بيا که من گوں گوڑو ۽ کھانا موکل ۽
 اغ نیائے من ولی جوگ بیان
 تھو نوال مندوست مياری بئے پحذا

میں گوں تھو نیتیں فیصلہ

میں گوں تھو نیتیں فیصلہ، تھی زور زہانت بے سریں
 اغ دف کھاں بدنام باں میں نام چپ ایں بے وسیں
 من ڈکھ دل ۽ لکیشتخت، دڑد ۽ شہ ھڈھڈ ستکخت
 تھی ظلم تھرا چھڑ تخت، دانکھو تھی گلن و یگھوڑویں
 کئے کہ اژمن پھول کھنٹ، دف دورہ ۽ واہ نخخت
 ھر عضھے ویل سہنت، لفظ یے دف ۽ نیار انت رذیں
 دل بیث ڊیری در بدر ڳل تھی غم انت، ڊڑت ایش جفر
 معلوم تھرا نمیں چھ خبر، کل نمیں کہ تھو پوھ بئے کھذیں
 مندوست جادو یے گھنٹے، اثر مژدمی رنگا بھڑتے
 دانکھو داں یدر زہن ۽، سوچ یے نختے گھتریں

شرزیں یار تھام ایں

منیں دل پھولی ہماں شہر نہ ڈواراں، سراوانی ہماں سبدار تھام ایں
 ملوکی میزو مور مجلسانی، هشاف ایں شان شرزیں یار تھام ایں
 دو گھن دست دو بُریں ڈرائی پاڑھت، اوشا کی افضل ایں جنولان جڑو ٹھت
 دلی بندال ماں ساڑتیں برف رختت، رشوخ ایں کوثری ساڑت گوار تھام ایں
 ٹکھوانی افری او طاق نہ انعام بکھو انت لعل لوڈانی آں وھشگام
 ہماں پھل کھنڈ نو خیں پھل نہ پیغام، کھتو ری پر سریں بازار تھام ایں
 صبوحا سیل نہ سیماں شہ سر گپت، ڈوار میوہاں گلاں بردیے گپت
 سواد نہ مومن ولناں بھر نہ گپت، امام عاقلی سردار تھام ایں
 نی دل شی من ہماں شہر گلی نہ، جاں بھنگنگوی نہ مندوست سروٹی نہ
 فقیری فیض دوشان گودڑی نہ، نفع لی ھپت سریں واپار تھام ایں

نی نواں شوش

دل پیش ء سُتکو سیاہ لوٹھیں، نی شوش گوں دستاں ژند مخن
 من سال سرا روشن یے کھایاں، ہے شہر گلی ء بند مخن
 میں حج و نجافت چھپی نے، نمیں جیل ایس کہ دوستی دست دیئے
 تھی اڑماں شہ دیم ایس پہنادی، تی آں گوں میں دیما بند مخن
 یک روشنے باں رواں گڑتئی ء، دل دڑداں گلاں ڈڑتئی ء
 تھوپیرٹو حلک ء نشتنی ء، میں قصو حال ء کھند مخن
 اے شہر پہ پھر تھو بازار ایس، تھی دل باغوان گلزار ایس
 میں جان ء یدر آزار ایس، تی جنجال یے یہ ہند مخن
 من جیل ء امیداں دل ششیتے نی ھڈاں بُرے، سند سند مخن

دومی یار مناں نیست

میں یار تھوئے جانی، تی یار مناں نیتیں
 کہن حکما حاضریں سر انکار مناں نیتیں
 تھی ہسن مناں وہشیں تھی ٹھوک مناں وہش انت
 نام ۽ شہ سوا تھی ۽، پر چار مناں نیتیں
 یک تات طلب تھی ایس، دل پھر تھو گنوخ پیشہ
 یک آش تھو سوا دومی، درکار مناں نیتیں
 سوچاں ماں تھوئے ایکھا، چھم چھاری آں تھی راہاں
 پھولائ من تھرا، دومی ویچار مناں نیتیں
 ہر شعر نیام ۽، تھی تعریف کھانا مندوست
 شف روشن ہے کاریں، تی کارمناں نیتیں

آف سمبری

سمبری آف ۽ سروغان یاربی
 کھوکھری جان ۽ رثینی تیاربی
 کونج بھیرا بیٹ سروغان امراء
 برزمیں ۽ چھاؤدھی سینگار بی
 چھاؤ کھیت نازاں گوں چھیاریں دامن ۽
 گلن یے بی گلبو یے بی گزار بی
 منور و زامر اش پہنڈی رندال رذات
 شیرع آzman ۽ مجو و نوز گوار بی
 وٹ دریے بندی ثو دست ۽ دراڑکھنست
 تڑ دف ۽ پیش ۽ شہ آف ۽ تار بی
 جنت چھلاپا آس گوں نرم ایں چنیوال
 ٹھن ۽ ٹھڈ مندوست پیش ۽ گاربی

وھا و رُزرا آخته

سرمی وھا و رُزرا دوشی شفیع شیشه نلی آخته
 دل ۽ دروازغ ۽ مهرانی دیریں ڈکلی آخته
 نظر منین ڈرے سال ۽ داں خیالی هست جھے ہت ۽
 خیالاں خوبروایں کونج پچوری کابلی آخته
 درے ۽ کھولشی پڑدہ گوں نرم و نازک ایں دستاں
 گوں ڈریں وش حدیش خوش نظاریں بوجلی آخته
 ہماں لب موج ۽ کوثر پیغفت په صحبت شوق ۽
 په، دلی درڈانی درمان ۽ شفا ۽ عاملی آخته
 سراندی پاؤ کھٹ ۽ مہ تاب چھاڑوہی نشته
 په گلئیں گوہرانی بہر کھنخ ۽ ہمدی آخته
 گناں مندوست حاغبہ پینغاں ته سرفراں رُزرتہ
 شہ خوش ۽ دماغ ۽ لہر و مدھوشی رلی آخته

ٿھى یاد ضرور کھا ینت

من گو ڙ تھو بیا یاں یا میا یاں، ٿھى یاد ضرور مناں کھا یاں
 مھیں پھاڑاں قسمت زمزیل انت، اثر دست ۽ بھور ینت نیا یاں
 تھو سوچے خوش ایں که نشتنی ایں، مھیں سوچ ۽ یک ٿھى گزرتی ایں
 دل ٿھى زلفاں گوں بستی ایں، کوڑی ۽ گھڑی ٿھى ناما یاں
 دراٹ یہیث ! اے منزل ویریں وطن، دل ُخو ویران بیث چمن
 مھیں پھر تھو گرے انت گور و کفن، نی زیندگی ۽ باز اصنجا یاں
 اے خبر صحی میں تھو کھلئی یے، نئے من سئی یاں نئے تھو سئی یے
 نئے موت دم ۽ سائزی بی یے، مھیں سگت پیشی ٽخ دعا یاں
 ٿھى گل ۽ سوا دھا دل که ٺئه آس گڑ تھو گر من نیاخته پھذا
 من اشت ہمیدا ٿھى حلکا، نی گو ڙ تویں من دوست ایکھا یاں

دل ۽ يقراری وھاوندیل انت

دل ۽ يقراری شف ۽ وھاوندیل انت اے نازال شہ تھی آس جیاتی تاہیں
 میں دور ونی جان ۽ شہ ڏو ۾ ڏو ڪھفت خبر نجیں نے ظالم ہمنگا گناہیں
 دے جک من بیایاں یہ ٹو کے کھنانے، وٹی اندری درد حال ۽ دیانے
 پھندا تو رنگ تکنے کھننے پھر ماں جوانیں، خدارا تھورا ھے بیا پھر ماں ٹاہیں
 نظر خبریناں بروآریں تھی آس، پچے زہریناں بننے قاتلی آس
 صفا ڏڑتہ سینغ ہے دونلی آس، پھندا بُت ایس بیکار ڪھو آواہیں
 تھو گوئختہ گوں ٹوک ۽ اے قربانی دا شو، من سادہ اٹاں دروده ٹھکنی نیا ختوں
 تھو جھاتی ۽ جن گند کہ فی چھے سراختوں، وٹی قوم نیاما دے جو غ مناہیں
 زستان ۽ گواہریں درا ٻند غایاں، خیالاں من ٿو باں تھرا گند غایاں
 تھو دا گھونه لو ٹھئے من مندوست نیایاں، پچے پھر ماں یدر ہے جیل جاہیں

جنگ ہمنگا جاری ایں

من دل ، چاہت زپت گُش
 گوماں دل ۽ شش نہ حپت گُش
 زہر گپتہ میں وہاں ہڑتی
 مجھے داث نہ گپت گُش
 مشت نہ میر نہ مرینت لی
 دیم لذا پہ رپت گُش
 باز من گوشتہ باز جگوشتی
 ہڑ دویناں گوش پشت گُش
 یکھنے چھو ٹھنے دوہی چھو
 نیام میدان رشت گُش
 کس نہ منہ شے بہر ۽
 زہر ولی اے زیست گُش
 نیام صلاحی کس نیاختہ
 مادے ہمنگا جھٹ گُش
 یک بھیرا یک چھک تازاں
 دیر شہ صلاح ۽ دست گُش
 جنگ ہمنگا جاری ایں
 ہڑ دویناں مشت سخت گُش
 منزل گران ۽ پر مندوست
 آڑتو رفتہ رفت گُش

دل ۽ یک کرنے گئے

دل ۽ یک کرنے گئے نا غمانی، ہماں راہ گنداری ۽ ٹھنڈو کا ٹھنڈی ۽
 ہماں بے قراری شف ۽ وہاں نیل انت، لی آنڑزی کھایت شہ منعیں بے وہی ۽
 ہماں بُت چکھا نگاہ داشت چھماں کہ بیرو نہ ٹھنڈی ٹھنڈو ۾ یہ کپتہ
 عذابانی نیاما غصب انتظاریں پہنڈی زیندگی پیشہ گوں عاجزی ۽
 شکر لب نویشہ پہنڈا ٹھنڈوک نیاڑ تھنڈی، کہ دڑ دی ایس ساہ ۽ راؤ یکھو یے چیشیں
 ہے آس دیشی منی سینغ ۽ ماں، بیان یے نہ گپتی ٹھنڈہ لائکی ۽
 ہماں روشن ۽ گپتو داں مرثی ایس روشن ۽ دم یے نیتیں درمان ڄمیں غمانی
 یک آتش فشاں یے منی سینغ ۽ ماں چڑ نگا دا یہ رگڑی سروٹی ۽
 ٹھنڈو ۾ یہ کپتہ زبردست ایس زیبا، دل ۽ رند ڙوڑتت پہنڈا دن ز نیتیں
 ہے انتظاری ہے بے قراری، منی سنگتی انت داں مھیں زیندگی ۽

مجالیں چھپم کھڑو بنت

بدن چھو بخملان ایں نرم و نازک مجالیں چھپم کھڑو بنت دیرہ ائی
 خماری کھل ایں چھتماں کھڑو کھنٹ، دل ۽ ساھ نوی ٹو کے زوابی
 کھاں سہراں شاذ ہی شوق رثینی، اڑاں من اوڈھر کھنٹ سہرا گلا باں
 تھل ۽ توخ ۽ تھوار بی آں نرم ایں، شہ جانا درفعہ یے سربیش بغاۓ
 ہماں باندی دلانی دیرہ بند انت ہلکیں گڑون ۽ گوں عاجزی ۽
 بُنا چھم انت روانت اخزی بہانا، سر ۽ بُوزار غ طاقت نہ سوانی
 دلی کھایت گوں بازیں سذ مراداں، ہماں حاجت سرا ختنی بنت جان ۽
 دم یے دیر نوی درواز غ ۽ شہ، شھاب و شاقی دیم دوتائی
 بجانہ یے نوی یک ساعتے ۽، ہماں سوز و غماں مندوست بند انت
 فراقاں در فراقاں زیندگی ایں، ہے رنگ ۽ جز غال شف روشن خداۓ

درمان نے ھچپی

مکیں دل ء دڑداں را درمان نے ھچپی
 تھی دل ء پھرمن پہ ارمائ نے پد
 من تھرا گیر ارغان روشن نہ شف ء
 تھی دل ء پھرمن پہ نھراں نے ھچپی
 من تھرا پچارتہ گوں دوستی ء
 گوڑتھو پھرماں سوچ دہماں نے ھچپی
 دل منی آش تھتو دم یے دیر نوی
 تھی دل ء او طاق مہماں نے ھچپی
 مکیں دل ء سینگاں شہ گران اوشتا شغتے
 گوڑتھو تک و تور امکاں نے ھچپی
 من تھرا گراناں شہ گران یے سمجھش
 گوڑتھو پھرماں بھایے اڑزاں نے ھچپی
 من دلی سر ساہ تھی نام ء گٹھ
 جنور چیٹی گوڑتھو تھاداں نے ھچپی
 مکیں دف ء شعر و بیان ایس تھی سپت
 تھی دف ء مکیں نام پُرساں نے ھچپی
 یم شف ء تھی دالغیں سٹھپ دور بنت
 گوڑتھو پھرماں دڑو درمان نے ھچپی
 سوچ ء ڈس مندوست من لی چھوکھناں
 پھرماں تے گوڑی ء گوراں نے ھچپی

دڑ دبے ضامن انت

ضامن ہے دڑاں رانے، درد و شرضا انت دور بنت
 چھمناں جو نیغ ۽ بست نی، آس بے سما انت کھور بنت
 گرمیں گواراں سر گشہ ، لدا صبر پیشہ تیار
 درستغیں جوڑ نہ دفایا شہ، ہر ندیں تو ار زور بنت
 دل بے لفام ایس درکھنیں ، بُنجا گبھے بست نیئے
 حالوار دیما دیر ڻٹه بند بستغیں کمزور بنت
 گرمیں حراسے اندر گیر، چھو لیدوی لتا زنیں
 خڈاں ماں ساہ نیتیں پخدا دھکت ندار انت بھور بنت
 منیں پلَغ شہ غضبا اڑمن ولی کار کھڑ گشہ
 چھو دژ مناں آخت دف ۽ گوئندیں دے تک و تور بنت
 جان ۽ ماں جو راں هند گشہ درشک و حشیئے سکو ڻٹه
 نوخ رستغیں نو خیں تانے، پیشی دے جو راں شہ جو ر بنت
 مندوست حیلا باز کھوں، اڑ منیں شہ وس ۽ در ڻٹه
 ہر دامنے حون تہا، نی ھنگرانی بھور بنت

دل ۽ پنٽ نھر نے

زمہنے گوئسته گوں ورد نہ زیاراں
 شف ۽ دھاوا نیتیں، دل ۽ بھان زیراں
 نوئی پنٽ ۽ سر پلغ ۽ دل نہ جکھن
 نہ دراد بی دوایاں، نئے ورداں گوں ترکی
 پھنڈا ڈانگ ایں دست ۽ گوں پھنڈیں پھنخراں
 ہماں بھان ۽ پلانی سر بند پُرشتہ
 لغام یے کہ آست اٹ، شہ دست ۽ لختہ
 دو گھنڈیں دریاہی لڑھ انت موج نہ سیراں
 نشان انت نہ جگھن سوہو انت سر ۽ بنت
 نواحت چوٹ چپھنی، شہ نیام ۽ گذر بنت
 نوئی دست ۽ دیپاں ہماں گرم ایں تھیراں
 اے بے باوریں تیز و ترچھیں سحر انت
 نوئی رذ گذارے دف ۽ حون کھائیت
 شتو ٹوک مندوست دست ۽ شہ دیراں

مرشی جۇدا را حلمبىئىن

مرشى جۇدا را حلمبىئىن، ساڑتىمىن پەھرىيائى رېشغاي
 مىل گىشىنى سومرى گەلن اىس كەزىيائى پېيەغاڭ
 بۇزىس جۇدانىت سياھ جىمپىرىس، آزمان ئە درىن انت كەمپىرىس
 كوه سرا آئىشتو دامان دىماڭ گوارغان
 صەب سەينىا نارەنت، ساڑت پەھاڙ ئە ساڑتىمىن گوارغان
 گىرند و گەرەخانى پەھدا چىنپەر مۇداڭ چەمانكارغان
 بىنداشت شەمول پېشت سراڭ، ھۆكەر گوں ھەمبىايس خلاڭ
 نەزەرنىخۇ زائىنت غەنەت سەركواث ئە ساڑتىمىن نارغان
 نەمەنچە چەپھەنچە چەھاڻى رەشاڭ لەعلمىن جەنلىنى باندۇاڭ
 دوست پە كەپھەنچە چەھاڻى كەپھەنچە شىاڭ سەنچاڭغان
 جۇچەپھەنچە انت سەر رېشنت مەستىمىن مەۋەدى گىرند غەنەت
 زىب انت گوں زىس بازىراڭ، مەروھاذا رەساڭ سەركواث گورغان
 دواڭ جۇدا سېر آف كەشە، مندوست كەھەناف گەشە
 لوژە آفان چەھەنچە ئەن ئە حالو آس كەنگەلەھىن گورغان

گنوخی خیال

گنوخی خیالاں میں وشواں گُشہ
 اے بے فائدہ ایں من بکواس گُشہ
 کنڑو یے ماں دست ء نیازختہ بھوئے ۽
 ہماں پُریں رکشت من شف داس گُشہ
 دری ڊیر سریں ٹسْتَعین دوہو یے ۽
 سرے بالشو پھروٹ تیز آس گُشہ
 دری بلکے دست ء گوں رنگ محل گھوٹو
 په پھروٹ ہے بھینگ بھنگ پاس گُشہ
 ٹھیما گھو دست دراھینتاں درنگ
 لد ء جھنگ کشتو، آں دگ راس گُشہ
 اڑے بدھیبی تھرا جی کھناں
 کہ نوخی تھو پھر ماں ہے قیاس گُشہ
 نی چھم پھولغا انت ته مندوست نے
 ہماں پھل نصیب خوراں وھش داس گُشہ

دھیان تھی حلق ایں

پھر ز بیگہ س دھیان تھی حلق ایں
 میں حیاتی نشان تھی حلق ایں
 تھی نگاہ ۽ گوں زیندگی میں ایں
 ہر خوشی ۽ ٹگمان تھی حلق ایں
 حال ۽ پیرا بیامن سارو ایں
 شاعری بیان تھی حلق ایں
 دل شندی بی، من لکھنگ نندال
 سب میں قلم روان تھی حلق ایں
 راز دارے، میں روح نیامائے
 میں تے اے جسم و جان تھی حلق ایں
 تھو گے باغ ۽ بلبل ایں مندوست
 تھو بہارو گل ستان تھی حلق ایں

ہریک ۽ گشتو شموشته

سر ڳر ان ۽ صاحوی ملاں شے کونجاں چھر گش
 خوش آنی دل بھرتو پڙاں پُشتنی بَر گش
 محفل میدان نیاما رنگفت لعلیں مدرگ
 گراں بہا ایں گوہراں اے روح سوزا گر گش
 دل گشی یدر ہماں پھلاں من بندیاں لنبیو کھناں
 پنگھریں پڑدہ ن پوشان باع بر اوڈھر گش
 موسم یے آں بھاراں ساڑت تریں گواٹ یے نینے
 تھنویں روح گلوء، دڑد لکھاں سر گش
 کھنے گشی مندوست ہمیدا نشت پھاڑا ختہ ٺئه
 هر یکھا گشتو شموشتو اڑوٹ دیر ن در گش

شکریہ

دل بھر تو داشتے عذاب یے، اے عذاب شکریہ
 گواں نی ٹوکے نختنے تھی جاپ شکریہ
 قاتلیں نظر اگوں تھی آں، پیشہ منیں مجبور دل
 درباری تھی نویث گوئو تھو منیں منظور دل
 بیڑنے پوشک یے دیما تھی نقاب شکریہ
 گوانک جو دست گوں سینغ چیر ٹو دل دراڑ گل اؤں
 سوچو صلاح گوں گوڑی جیل و جبال ۽ جد اؤں
 سئی آٹاں دوستی نختنے تھی جواب شکریہ
 تھی سرا مندوست بگٹی ویل ۽ تکلیف سُھی
 ہر نگیں ظلم یے کھنے گل زیب ایس تھی دستنے نہی
 داشفت ۽ دڑ جان ۽ بے حساب شکریہ

صیامِ محبت

دل ۽ نوش گشے یک پیامِ محبت
 دف ۽ ہر گھری ایں صیامِ محبت
 په ٹوک یے دفنی آں میار نزیرانت
 کہ لب لوٹھاں کھمیں دوامِ محبت
 نگاہانی برکت ہماں روح نیا میں
 نوی دومی درکار عوامِ محبت
 چٹ اوں پشت دنیائی ہر باد و باران
 امیدانی سبزانت انعامِ محبت
 دل ۽ عشق غنچہ ہماں گل بہار انت
 بر غم بوراں ہردم بنامِ محبت
 ٹھٹھے ٹھن و ٹند وزتاں جان ایں آزاد
 سرا گوارغیں یک رعایمِ محبت
 ورغ وھاو آرام ۽ نجیں چھ ضرورت
 اصل ۽ ٹھمیش انت نظامِ محبت
 بُڈانت روشنخ آں روشن مندوست چھو بینے

بیانِ عشق

لباس بریک بیان عشق ہر دم
 خیالاں یک گمان عشق ہر دم
 شف ء روشن زیر قلم عشق پیرا
 سرفہrst روان عشق ہر دم
 وجود ء وحش گش یک عشق قصو
 پسندیں صنف ایں، شان عشق ہر دم
 دل ء ماں محترم انت لفظ عشق ء
 ہماں نکتہ نشان عشق ہر دم
 زوان ء مہر خاموشی ء ماں آخت
 قلم یک راز داں عشق ہر دم
 قلم گوں کاتب ء پھجی ء گرینیٹ
 ہماں انزواں گوں آن عشق ہر دم
 نوی واندیں دے گبٹی کھفت ساہی
 اے دست لکھفت بیان عشق ہر دم

گورمن پگار نیتیں

کھایجے ته گورماں دومی بُونو تھوار نیتیں
 دوستی دلی کہ تھئی نجیں، گورماں پگار نیتیں
 دل لُغیں تھئی بھوفاں، ٹرکی نے ٹیک کوچان
 میں لڈ گوں لیزداں ایں، بُنگله نے کار نیتیں
 من تاں هنداش بیاراں هجھی نے سچ گوژداں
 وخت یے ته گورماں ھشکلیں زنب نے دفار نیتیں
 میں سر کہ بیٹھے درکار قرباں کھنافی پھر تھو
 حال نے شہ سئی یے پیش نے زر نے ڈغار نیتیں
 سال نے ته کھپت جنگ یے مندوست سرا ماں نو خیں
 لیلام حلک پیشہ مال نے کشار نیتیں

وہا و خیال

شف ۽ وھا و کھنیش مژدم یے خوب رو ایں
 صفا تختی شکل نہ صورت ۽ ہو بھو ایں
 گناں چھم ھلکانست کھنیش پہناؤ بندی
 گوں وہشیں اسان ۽ مناں محتر گندی
 نوی ڈیر صُحوا داں منیں رو برو ایں
 من گندیں ترھاں پ ادب ڈیر واری
 منا دست گیڑت باڑت پہناؤ نیازی
 ھئے رنگیں رواج یے کٹھی دو بدو ایں
 گشئے گوں تھو یکھیں ہماں میل نہ مورت
 ہے قد نہ بالاذ ہے بُت نہ صورت
 ہے گلستان ایں بدن ناز ہو ایں
 تھوئے پکت مند وست تھی دروش مینے
 تھو گلغا کہ منیں گوں تہ دست دے چھی نے
 چھو تھو ڈہ نئے ڈس، کشاں ماہ ۽ رو ایں

بِلْوَءُ نَوَافُ كَهُولَة

تھو بتو نواں کھولنے کہ گوہر رخت نہ ریش لی انت
 حسیانی دیما سند رنگیں پھل آنہ نہ ایش لی انت
 پھنسنی پنکھ و جھولاں شہ، لکھنٹ دیر سرے بھر بنت
 بخیانی هڑی هٹاں پہ نیم بہا گیخت و گیش لی انت
 نواں بازار بدبو ایں بذیں دست نہ دل نے چھر انت
 گراکانی شہ گراں بہا ایں، آں واکاں پس نہ پیش لی انت
 قدر کھن قدرت دادن آں، پڑدہ دامن نے جوان ایں
 نواں لکینی لوتحاں شہ بُوزا باز نہ بیش لی انت
 تھلے رومال توخ نے بیڑ، مندوست اوڈھرے شم دئے
 گنوخانی نواں دنھان پہ جنگ نے، نلک نہ نیش لی انت

المیں مانچاں

دوٹی دلی دروازغ ء آختہ المیں مانچاں
 دامن تبار ء روشن گھنی پیشہ چپاٹ چھیار پڈاں
 دڑداں بھو دوریں مونھلاں چھو ناغماں تراس یے کھندا
 روح ء شہ رنجا لڈ گشہ، جان ء شہ جنوریں وڈتاں
 تھاھاف ٹھھنی ایں میں دل جیل اٹ پھری یو سر رشی
 نمی ء نوڈاں سر کھنڈ گلوں چیڑانی چیتری گرندغاں
 چاڑ آختہ گنھیں درحدیث پے نیمن ء شہر رذا
 آں ٹکنگیں بزر بیشو وضن پیشخت سُبریں برال
 جوڑ د بروتاں تراس گشہ سُرکاں ہمید ء بہر کھنوں
 وئی شراوانی ہاں سرمہر شست شہ ٹکنگاں
 آں شہ ہاں ذات ء نیا کہ حریک گول بھاء پچھجیں
 مندوست ایکھیں گل بُرے، رُستہ جدا ایں موہماں

دوایے گئی عَبرو

خدا واسطہ مرد خاں را دوایے جک گئی عَبرو
 فقیرانی اے جھگڑی ایں، یک جھاتی یے جئی عَبرو
 ہے ٹوسا تھن دلبر، کہ زوری کس نہ داریت ہے
 یہ منٹ یے جک، تھو دیما ڈس، ہے پھاڑاں شُتی عَبرو
 گنوخیں دل ہے لوٹھی کہ دیرواری من گندانے
 مذے مہر عَتھن ٹوک عَتھو پیشک لائکی عَبرو
 پنگ نیتیں کچاوا نے، کچھری ایں ملنگانی
 ولی عشق موالی آنی دگا جکھٹھی عَبرو
 خیالاں دل تھرا پھولی کہ میں مندوست کھذیں کھائے
 دل عَجلا تھن ضائع یک منٹ یے جکھٹھی عَبرو

امید ۽ دامن ۽ دستیں

چمن آں دیم ایں پھلیں لب ۾ ف ، دندان پر وہنا زر
 جسم، اش بخت ۽ بجٹھی، ڏنگار سرپردا ۾ نلایا
 قدم ۽ قربت ۽ شوق ۽ پ سر سوza کش روئے
 خبر نیتیں کھدیں بنت، درشین بخت ۽ په گل گوہر
 دل آں هشترا نی جھوک داشو یک حندا نشته
 نگاہ یک درشک سر چیڑا شہ پہنمازی نے انت چچ بر
 خماری کھل ایں چھمانی نظراء میں ۽ مستی اث
 تھل توخ ہماں یک بیردا منزل گشہ دیر سر
 سکون لوٹھوں سر کے شہ زیبا ایں زندان ۽
 سرے راه سرا نشتو حیالیں کہ بہر بیٹ کوثر
 امید ۽ دامن ۽ دستیں کہ بہر وند من ضرور بی آں
 یروشے کھنیٹ ۽ مندوست ڳگھی ۽ کھنٹ روئٹ بر اور

دل گٹ لی زخمی زخمی

دل گٹ لی زخمی زخمی سری دیشی ء زڑد زیتون ڈول ء زندگاں ہماں
 زلف دل دل ٹھو گوش بناں ٹیلشت، دل اونچاں جھو بست بوریں پکاں
 گام زمیں شہ نازاں سبک پیشغت، منیں شہذی ایس گوں چھماں شستہ دیشغت
 پیشہ گند غ ہماں یکبرے یک نظر، بیٹ دل پُر زہ پُر زہ گوں تر چھیں تو اں
 تو خ ممل گٹ لی دیر گوں موڑداخ ء حُسن عرش ء عظیم ء بنا پلٹشہ
 منیں گنہگاریں چھماں شہ، گران جکتا دید پُر شتو شستہ شہ ہماں دینے غاں
 گوئیشغت سال ء بازیں مہینہ سذیں، دل گشغیں کہ دانکھوداں جلوہ گریں
 محیں حیالاں ماں مندوست تصویریں یک رو بردا ایس گوں بروح ء من سجدہ کھاناں

گل گریغ آں

اش تھو مرشی من رو غایاں دست ھور گی ء، میں دلی رنج و ارمان گل گریغ آں
 مرض داشتے ہماں گند کہ گشتی مناں، موت میں دژ دن درمان کل گریغ آں
 میں تھغڑ دع پھذا بند غ ء کس نیچے گور کھوہاں دے سو ہو پھذا کس نویث
 نئے دعا ء پ دست یے کھڑو بیٹ پھذا آختغیں سیال و مہمان گل گریغ آں
 تھو ولی لاتکی ء میں بر بادی ء اے خبر نمیں کہ چھے شوق بر اور گشہ
 مرشی تھی جان سینگار گھ سہت کھنڈ عاں، میں غماں فرش ء آزمان گل گریغ آں
 من تھرا سوال گریشو گشہ آخری تھی شہ دیما دوتائی نویث پھذی
 من تھے سیحاب جتو داشت اے دل ولی، سینغ ء چنڈ و چوغماں گل گریغ آں
 نی ولی تھی سرگوں سیجانیں وھش کھنڈ عا، میں شتی ء گوں ارمان تھرا چج نوی
 تھی ہے وٹ رضائی ء مند دست غماں، دین دوستیں مسلمان گل گریغ آں

نھی انتظار

گونھی نشناں تھی انتظار
 قبر کہن پیش پھر می انتظار
 تھرا نشنسی ء دیشو من ده نشاں
 ہے نیاما ماں بازیں سال گوئتاں
 خبر نمیں تھو پر کھی انتظار
 قبر کہن بیٹ پھر می انتظار
 وٹ ء را سمجھت من تھی امات
 زمانہ ء گلہ بید ملامت
 گلہ دست ء شہ هرجی انتظار
 قبر کہن پیش پھر می انتظار
 تباہی اٹ خبر چھو شیں نہ کھپتوں
 گماں روچ ء گلہ ده بارڈڑتوں
 ہماں روشا داں مرشی انتظار
 قبر کہن پیش پھر می انتظار
 دل ء مندوست یک تھی عشق نیا ستون
 دل گل ء را دست ء آس داٹوں
 برائیتوں گوں بازی انتظار
 قبر کہن پیش پھر می انتظار

تائندندے

ماہ رو تھو ہند ندے کھنی گورا
 ڈس تھرا پھولان من تاں بُرج سرا
 جاؤ تو استار نم منداں لیخغاں
 تھو شہ خواب نازا کھدیں کھائے دا
 دینغاں شہ وھاو تھنی دڑد نہ بھرتا
 ایکھ جاگن گرانیں کس نیتیں بھرا
 سینغ نہ گرم ایں چڑنگاں چہبک انت
 بیزشو پہناؤں جاندراہ گرا
 چھم نہ دل خیالی آں یدر پھولغاں
 نئے ڈغارائے نئے آzman سرا
 انتصار نہ گوں حیاتی پیش غرق
 روشن روشن نہ شہ روئیں شاہرا
 تھو کہ پیغام یے کٹھیں دیریں دفی
 پھولث نہ دیث من مندوست تھرا

دل ماں تہارانی تمیں

دامن ء ماں د کھفاف گر میں چڑنگ د وہانت دل ماں تہارانی تمیں
 دوزخ ء نیاما شہ دل دیر نوی ید ریس گر میں گوا رانی تمیں
 دیر شتہ امید سر شہ گندغ ء، نا امیدی آختہ شتہ دامن ء
 در گزر سوچ ء شہ سر گپتو شتہ، ہجلاعیں جمیں غارانی تمیں
 نوٹل ایں روح ء ہماں یک لیکھویں، جاھ گشغیں جان درڈاں مجلس ایں
 مرض سودائی سرا گوں سنگتیں، دُر شتعیں دل بُند و بارانی تمیں
 داغ صبر ء سستغت دل در کھفیں، پہلی آنی پنجروٹا بھور یعنی غیں
 ٹوں ٹہکا انت چھیاریں دامن ء تھیخ سریں تھیر ہ تھغارانی تمیں
 پا گراں پھولت مجبوریں نظر، او ڈھراں او گپتغت شاہ تاج ایں سر
 عقل ء ماں کھایاں او ندھوایں چکر، میڑواں مندوست میارانی تمیں

نام شنت کہنیں

دل ۽ دن ۽ گوارانی جئیں دام ھت کہنیں
 بزیں ہندی تھلے بوختوں تھل ۽ تہ نام شنت کہنیں
 آں تو خانی تہا سر جھوی ۽ پتخت وھشیں
 ہماں میل متھانی دلی پیغام شنت کہنیں
 نہ ٹھوں ایں بندو نیازانی سرے گوں عہد ۽ اقراراں
 سرے گوں سینج سیاھیناں ہماں انجام شنت کہنیں
 مزا ایں حیل و امیداں گوں نشفع ٹال گریان ۽
 شُشتی ایں ولزے سائے ہماں بے شام شنت کہنیں
 مزیں کوہ یے دف ۽ داشکوں ماں بارے داشغت چک ۽
 کہ ٹنگیں ڈوب ر نیاما شہ بے آرام شنت کہنیں
 من ایکھا سانمیثت مندوست، دومی نیامغ ۽ غیۃ
 پچے کہ اندری اے کس نہ گندیں، مام شنت کہنیں

ہر پلوے دا تھواریں

چشم ھر گورے کہ چھرات دا تھواریں ظالم
 اے گشت خون نہ دھاڑو گل تھی کھشاریں ظالم
 چھو سوچنے نئے تھو روشنے حماں دینگی
 ھروخت تھی ماں چھماں مسی خماریں ظالم
 تھی دیم ایں آzman نہ جبل نے خیال نہیں نے
 تھی دیذغانی دیما سیاہیں تھاریں ظالم
 شف روشنی نہ گوں سُرتاں سہداراں گاہغاۓ
 علام نہ حق و مظلوم گل تھی گنداریں ظالم
 تھو باطلان نہ چیٹ نے بد نام ایں تھی زمانا
 بے سیشیں تھی حیاتی گوئیں بھاریں ظالم
 روشن یے پکڑ کفیٹ نے سوڑھوی گڑدن نہ را
 منکلیٹ نے نیمن یے پہ قادر قہاریں ظالم
 حالی تھو مژدمانی لاشاں کھنگ نے ٹکر
 روشن تھی دہ اے بُت، پینگاں دفاریں ظالم
 تھی توپ نہ بمب و تولان دگاں مہ کھوڑشی آں
 دو روشاں باز تھی نے تھی دہ تیاریں ظالم

چھو بند کفیٹ پھاڑ ۽ ٿئنی لاش ۽ پلیس چھکاں
 گذا گشے که ھائے مسک ۽ نی پوست گاریں ئالم
 دانکھو ته مژدمانی گوژداں گران ۾ رنار
 پھر تھو وہ زانکه گھوڑو چڑو شو سواریں ئالم
 ذی دیث ۽ ماں گوں چھماں ڈک سرا نظاره
 ٻلکی ۽ مژدم گوژد گپھل هزاریں ئالم
 مندوست رب کھاں گوں تھو زیشیں و زانکه بیایا
 چھو تھو گشے گوں تیناں ناحن نکاریں ئالم

دف نیاما زواں نیتیں

ھچی گوئشت نخنائ ممن، دف نیاما زواں نیتیں
 تہار دامن ۽ چھ روشنی وہم و گماں نیتیں
 چھترشنت ماہ ۽ استار روشن دیم روشن گرا گپتہ
 زمین چھند ۽ گوں ٹھونڈی تھرثافت گور و گذال نیتیں
 دل ۽ ریس قیامت ۽ دھشت شہ خدا ۽ لڑزاں انت ڈانگ
 په ڈانگ ٹیکوئی یک درشک ۽ دارے آں گراں نیتیں
 ہماں اوئغ نی ھشکنست آف اڑدان واڑتنست سال ۽
 ڈغار ۽ بو کھنیٹ آس ۽ یہ سُر کے بتواں نیتیں
 ٹھٹھ نیتی ٿم لاجارا شہ دف دون سرا ایریں
 زواں ۽ ٹھکر ٹھپت انت، دف ۽ من آڑت و داں نیتیں
 یہ گواٹ یے دیغرا آختہ بُڈ تئی پڙچھول گھلانی
 سر ۽ ٹوپی ٹھٹھ پیش ۽ نی شلوار نیفع ۽ شہ ڈرٹتے
 سرے گل خوشاب دیشو ڈکھ ٿم ارمائ پروشاں نیتیں
 من مندوست ٹاپکھران ۽ آختغاں ته حلک ۽ گلو بندیں
 ڈٹ ۽ د په ڈھکواں بستہ ۽ گوشٹی بچھ مناں نیتیں

یزیدی ظلم

ہر پھر ز بیگہاں گواہ ک جنت کردا
 آں یزید ء حسین ء گوں تھا نگا گڑہ
 شاہ سلطان سیدی سفر بُرڈہ
 چیر ٹو سینغ ء شہ جفر بُرڈہ
 خائے چھماں شہ نوری نظر بُرڈہ
 بیاۓ گندے کھنے شا دل ء لیکھوا
 تھیر تیزیں ماں جان ء را گواز بُرڈہ انت
 پتھریں نیز غال گوژد پاشیتھعت
 چھوپس و پھنڈری حون شہمیں گٹھ انت
 گوژد گھل کھو نمیشت ڈراہیں ذرا
 یک یزیدیے نہ آٹھ بازشت آں یزید
 اے مزا ایس گوں صلح یے ء پیشہ گرید
 ایشاں کھنگی ہمے حلک ء گلیں شہید
 ڈراہیں قوم ء اصل کوٹھغ یے شاملہ
 اے ہما انت حسین پٹ ء پال شنت

ذکھر نہ ہر مشکل نہ دست دف نہ وائعت
 تو خ نہ ریخان شہ شاہی سرا آرتعت
 ایشان اے کارگشہ شہ ہماں تھوروا
 حون رنگ انت حسین نہ ماں عرش سرا
 حون سُہرات حسین نہ ماں فرش سرا
 ھون مُہرات حسین نہ ماں گرش سرا
 شا ہماں میریں مندوست سر بُرگشہ

پھاڑا صاحب املاک

او صاحب املاک تی دستاں پچے مڑ بستی آں
 جوڑاں تھوڑو، لو کے تھوکھن، دنخان پچھئی اڑتی آں
 تھوڑو گوشت نہ اے مال و زر گلیں منی انت ایوکھا
 کس ء را دومی حق نے من گھٹخت پروٹ ء
 مرشی تہ بان جز ده تھئی سنجاں تو گل گشتی آں
 گیریں تھرا تھو داشت خیں حکم نادری
 سیلانک داث گشتت لکھیں غریب کھاختت شندی
 چھتاں نی پٹ تھئی بولک ء تی مژد پ تھیراں نشی آں
 پیش ء تھو چپاں ٹیک ٹک نشئے کہ بھوفانی گرا
 پٹ و پلنگاں وھاوئے، مرشی تھو دو دار سرا
 پھاڑا کڑوبلی تھئی ہماں بورنڑ تہ پیشی بستی آں
 نی مَن اشے پیش تھو گوشت اڑمن سوا تی کس نے
 من حاکماں مُحکوم ء شوا دومی شوارا وس نے
 مرشی پچے مندوست تھئی روغیں ہوا درگپتی آں

امن نے نغمہ نے

تھی بادشاہی ۽ پچھے فائدہ ایں۔ امن نے، نغمہ نے پہنچا پتھے نغمہ نے ایں
 آں مرض یے کہ هر یک گریب ۽ گھشیں، ہماں مرض ۽ گوڑا تھوپ پہنچا پتھے دو ایں
 دلی دزد داھاں اگر کئے بیاری، دو دھڑکوں کو ملنٹ کی تی، دو دھکو مزا ایں
 وٹی ھلک نیاما دہ محفوظ تھیں کس، پہنچا تاہند ۽ ڈس کہ جان بچا ایں
 وٹ بھوفاں کھڑوئے پچارو آں تیندے، پہنچا اگرم و گواہر ۽ تھرا پتھے سما ایں
 گریبانی دز پھاڑ کوہ ۽ ٹمباں ٹھپت، تھو دو مرد چیٹ کے کہ ڈڑانت ہواں
 ہماں مرد اس جیپاں گوں جھلان بخشنے، پہنچا سر دیونخے دہ نام ۽ بغا ایں
 یک دیگ یے ڈلغ ۽ دے اش تھونوی بہر، کہ شند دڑ کہ شند جھلن ے بیٹ ایں کسا ایں
 یردشے دے حال ۽ نہ پڑ سے کہ تھانگیں، درا پیغیں چھے ۽ تھانگیں لقا ایں
 دلی ٹوک چک ۽ کھنے جیل و پھاہی، گریب سفر گاریں حیرے ھذا ایں
 خبر اے تھانگیں تھو دے روونخ ے، ہمنگا کہ پیشی شُستگفت مزا ایں
 گُش حق ایں مندوست رب پھول کھنوں، کہ دیٹونہ گوکشتے تھرا اے شزا ایں

دیرے مکند نزی گند طالم

مظلوم ہاں داھاں آzman و ڈغار کپتہ
 تھی ظلم گوں دز کاراں نی پھر تھو زمیں تپتہ
 دیرے تھو مکند نزی یک بیروے گوئندیں کھس
 تھی گھل و گھوڑو هاخانی تھا دیش
 آں زحم کہ کش ۽ گون اٹ تی آں په تھرا تختو
 تھی جند ہے دستاں گردن تھی ولی سستہ
 تھو سوچت پہ تھیاں تھی بندغ ہند تھام ایں
 بڑا دے ورنت ے باز ہجھل ۽ دے ڈغار تپتہ
 نی عاجز بئے چھونا دلٹ دے تھرا نیتیں
 آں ڈانگ شہ تھی دست ۽ پر شتو نی بنا کپتہ
 تھی ظلم اراھاں گوں باز شہر جھو ہورگ انت
 نی عرش سرا مڑ دے تھی ریسغ ۽ رپتہ
 دانکھو تھی مرغ دیریں، چھماں گوں لقايا گند
 واڑہ آں گریبانی پہ پکھ بندی ۽ گروتہ
 تھو پیش ۽ جھو گشت انت، آں واڑتنت ے کھندا نا
 نی ہرسال تھی دف بوئیں ہر سال ۽ ہر ھپتہ
 ڈیہار ۽ چڑنگ داشتے دانکھو داں آں ڈوہو انت
 تھو بالشہ پہ تئی آں تھی جند گلو مسلکہ
 نی یک ۽ تھو ایکھا ے مندوست تھرا نیتیں
 اے وھاں نوی میں دروغ حالات ۽ چکر واڑتہ

دوستی نہ برائی شُشتہ

بکھوانٹ نی ہاں دوستی نہ سکت نہ صحبت نہ یاری
 دلی برائی شُنتو درنگاں ماں کپتہ پھر اٹو پھاری
 حرام ایں جوفو آس نہ ہاں مہر درو گپتہ
 شہ برائی شکلیں شامان امیداء دل ولی شُشته
 شہ قوماں درکپتو سند ے سرا وہش وحادیں دلیرواری
 در و دیوار نیاما ٹوک جزوی زال و چکھانی
 پشی پشغ نہ ونت سنگت دے نہ دڑد و ڈکھانی
 دل نہ ماں جاہ جھو نقتہ حسد نہ بیر نہ بیزاری
 یروشے دل نخت حیلا شہ پھریں پھیر کی شہر نہ
 ہماں موت دم نہ ارمائیں ٹوک یے نئے دف ے پارا
 خرامیں نیمنی بنت شاذی دف بوڑھ نہ گوژدواڑی
 ولی دست نہ گوں ہر یکھا مزا ایں کھلخ یے کشته
 وجود اندر نہ بے مہری نہ آف واڑت وٹ رستہ
 جشی ناسور بھیرا پاڑ پکو پیشہ یماری
 ہمود نہ کہ کھنے حیلا ہماں شہر لڈو گاریں
 بجھے گواٹ نہ بروخ ایں لیڑوانی رندیں نیں پاریں
 ہماں روٹ ایں کھپتو دیری شہ شف پیشہ آندھاری
 گشی ہریک کہ او مندوست زمانہ آخت دوڑانی
 منی سوچ نہ تہ بڑیں باز نہ ھنکیناں کھورانی
 چھڑو ایں بھوکغ نہ انت پینگ دلگوش نہ کے داری

پیشی گردن تو آئت غفت

ہماں سُہریں دفانی ٹرک ٹرک تو آئت غفت پیشی
 شہ بیداد نگری ۽ دھس مس پڑھو گردن غفت پیشی
 نفن نع جدہ مزار گردن ۽ بست ایش نع واع بو تکہ اشت ایش
 سواد ۽ پر سری کری ۽ چکھا نشغفت پیشی
 گوں ڈاہ پچھئی ۽ پیش گری ۽ قوم سریں پُرشتہ
 چھو قیامت دہشت ۽ شیرمش ولی ماٹاں اشغفت پیشی
 ھڑمب یے پے رنگیں پیدا گٹ ایش کے نفسانی ایں
 خبر ماٹ نع گھبار نع نجیں آں احکام پُرشغفت پیشی
 گنوخاں را یک بمب یے ساز گتو دروغ یے دف ۽ داث ایش
 گوں شہکایا سری ۽ ننگ دیپان در تغفت پیشی
 زوان ٹرڈس ۽ شہ هشک پیشہ یہ گال یے کلمو ۽ نیاری
 زبور نع انجل و تورات ورقاں و پغفت پیشی
 فرعون تپی ایں دست ۽ نبوت نو خیں دعویٰ ایں
 شہ حیاہہ ہے ہے آں مندوست مہدی منتھغفت پیشی

رشوت ئِ آس

گوائک جیو آس یے اندر آڑتہ رشوت ئ

نام انسانی سوختو واڑتہ رشوت ئ

لاف نیاما گوں کنٹھغاں رستہ ناغماں

مژدمی ننگ اوڈھر ئ دڑتہ رشوت ئ

گوں سری سوباں نیشت وٹ مچھی ئ بن ئ

لودھتو حق دیر بھڑتو نیاستہ رشوتا

آختنا امید ھاں بند بُشی

بیث وٹ چینکھی چھڑتو چھڑتہ رشوت ئ

واڑہ ئ سال محنت ئ شہ پشتو چھندش

گرڈنیس جوهان کھنکھلو زڑتہ رشوت ئ

تحنویں تھن ئ نشتفت تحاھاف سرا

سیرہ سُر کو بھر گتو واڑتہ رشوت ئ

اندر اپیشی واڑتغیں خلان ئ جن انت

دوبرا گردو موسم یے سرداڑتہ رشوت ئ

اش ھاں بزریں کھوکھراں نیتیں یک پھڑی

ترکتو پھد د نیامغ ئ گوارتہ رشوت ئ

منیں دل ئ گریش ته منی دستان ٹوک گشہ

گر د ملکم دن د ہن ڈاں بھوقت ش

دنیا مطلبی ایں

مرشی ایں وخت ء دنیا مطلب بخ ایں
 برائی نہ دوستی وفا مطلب بخ ایں
 ہے رنگمیں چھپی نے کہ جیلے دلی بیٹ
 دف ء ٹوک تی یے دل ء مطلب بخ ایں
 کھسنی ء گھنونخ نہ پالو خ شمشتہ
 دبغخ دادن و ہر ریا مطلب بخ ایں
 دفارے کتے واڑت کتے ٹندی بیٹ
 سری پھیل ۲ گل ء شہ سرا مطلب بخ ایں
 دل ء بدگمانی حسد ء یک آس یے
 دف ء دروغ ٹھوکیں ٹھکا مطلب بخ ایں
 اصل حق ٹوک ء نگوشونخ نیتیں
 امیراں گرے فیصلہ مطلب بخ ایں
 گریباں پہ نئے کس، زواں پیشغت بند
 فقیراں نہ پیراں دعا مطلب بخ ایں
 نوی دست یے امبرا پہ دورونخ دڑد ء

حکیمانی هست و مطلب بخ ایں
 ہماں کورنائی دف و قافاں سیاہیں
 شف و کیس بجز آنت شرزا مطلب بخ ایں
 ہماں سکھیں یک تھند اسرغ دمب سستہ
 پشی براث اشتو بھرا مطلب بخ ایں
 ولی پھاڑ پشت و دھچم کھور و کنٹھ انت
 درا دیر نگاہیں حیا مطلب بخ ایں
 شذوا اشتو مندوست ہر شے شہ جان و
 یروشے تہ سردئے بئے عزم مطلب بخ ایں

نوخیں رواج

قوم جوائیں دُر و بَل بیشغت
 مازنیں شہر انی ملا بیشغت
 بادشاہی ملک کھدڑا یاں^۱ بُھرتا
 مژد ہر ٹوک نے شہ ڈھلان^۲ بیشغت
 راست گوئی نے را عزت نے چھپی
 گتھریں ٹوک دروغ نے گھٹا بیشغت
 میڑوان پھیریں سویٹ ریش^۳ انت گنوخ
 گچھلی^۴ راجانی لکھا^۵ بیشغت
 نشیع انت گند نے شرافین شان سر
 گپت گوبریے ٹھٹھ بھلا بیشغت
 کلراں گلغایاں آں لعلیں مدرک
 کم اصل جوان تر شہ گل نے بیشغت
 راستعین رگ ناہواری مان کھدیث
 کوہ نے ڈوکھاں راہ پہ دلا بیشغت
 گریغ ایں پیٹی تھا موریں قلم
 دست نیاما ڈینڈ^۶ نے بلک بیشغت
 پہ قرآن زانغا کیجھے نئے

۱۔ لہریں کھٹک۔ ۲۔ چھڑا۔ ۳۔ کمزور۔ ۴۔ سفید ریش۔ ۵۔ گچھل دار، بھردار۔ ۶۔ مزاں مز۔ ۷۔ بدچال۔ ۸۔ بال۔

میچ روشن ء اللہ اللہ پیشخت
 پ پذلی ء گریب گندھ نہذہ
 ویاج رندا زمب و رلا پیشخت
 نکاح زال ء دم یے کس نجیں سکی
 چپوروانی رندا ملنا پیشخت
 کشت نالی! نی ہماں داماں جش
 نج شتو آں سوک سلاں پیشخت
 چیٹ جنت گوں عطران روم ء بغل
 رلیش پٹ ڈھیراں ماں تھل ء پیشخت
 مکبین ماث ء کنزہ ء حق نجیں
 گندھ شتو آں زال پلا پیشخت
 آں حلایں نشتعت ڈھیر سرا
 گڈھانی بھاگ بھلا پیشخت
 لاغ ۲ پھر کامیارا سد جی مل انت
 بہرڑی ۵ سئیں طبلہ پیشخت
 داں دف ء لیکھو وٹی بولی نئیے
 بائی بائی چلو چلا پیشخت
 کل گشنت مندوست دوریں مادر نیں
 جوائیں وخت ء کار سوالا پیشخت

۱-زبک پیدا کھنوخ ایں راہ۔ ۲-مزدار گ۔ ۳-زگندھ۔ ۴-گرازانی آواز۔ ۵-جوائیں ماذن، اسی۔

ہے چک پچے گریغ انت

ہے چشم ۱۔ د رو شم ۲۔ یے پھو اف انت
 ہے چک ۳۔ ہا کے ۴۔ پ گریغ ۵۔ انت
 ہمیشانی ۶۔ بث دڑ مناں گشت غدت زی
 پ ہندی مال میرات خوراں بُوت نی
 ہے پ ہند کی کہنخ انت ک گرا انت ۔ ہے چک ہا کے ۶۔ پ گریغ ۷۔ انت
 ہماں مکہمیں ۸۔ ماٹ تیناں شوخت انت
 کہ دز بھا کراں بیٹ چکھاں گوں و پت انت
 نی هندیں ڈغارے غارو ش سرا انت ۔ ہے چک ہا کے ۹۔ پ گریغ ۱۰۔ انت
 ہمیشانی واڑہ من گھٹکیں ۱۱۔ تھاراں
 جاہ داٹاں زوراں ۱۲۔ گوں زوریں تھغاراں ۱۳۔
 نی آس حج ۱۴۔ عیداں ده گڑ داتت نیا انت، ہے چک ہا کے ۱۵۔ پ گریغ ۱۶۔ انت
 اش ۱۶۔ لکھڑا روث لاف ۱۷۔ ماں ۱۸۔ عیتیں
 پ ہٹکیں دفارے ۱۹۔ ۲۰۔ کشتی ایں دیں
 وروخ ایں شہ بینگاں دل ۲۱۔ ۲۲۔ تو سغا انت، ہے چک ہا کے ۲۳۔ پ گریغ ۲۴۔ انت
 سرا دست ۲۵۔ ایر غ ۲۶۔ واڑہ ۲۷۔ ہی نے
 دلا سہ دیو خیں پ ہند آ ۲۸۔ گھی نے
 ہماں میر مندوست ٹھیر ۲۹۔ یے بنا انت، ہے چک ہا کے ۳۰۔ پ گریغ ۳۱۔ انت
 ۱۔ ٹکل، ٹبیر، ٹھاندر ۲۔ زنگ ۳۔ مزن شان ۴۔ بند ۵۔ تجز ۶۔ تصحیح ۷۔ زصب ۸۔ گھمل ۹۔ ایر کھنخ

یک ماث یے گریغ ء اِنٹ

ہے اش گورنیں کھلاں گیوانکے پیغیں یَدِر
 دف ء ماں موٹکاں آڑ تو یک ماث یے گریغ ایں یَدِر
 خبر نہیں شہر مژد و حادثت یا گوشان پیغفت ہُن گوش
 کہ آzman لرزغیں جہل ء شہ ولدی نیا نیغ ایں یَدِر
 شہ چھماں چینہاں بستہ گوں نپتا گوارغاں نمی
 چڑنگاں سرز میں گپتہ اے مخلوق کھند غیں یَدِر
 چوشیں مر ھچی نیستیں کہ کھنڈاں بہبٹ ء کھسین یے داث
 پہل پیشی لردهشہ، بستغیں جو گرند غیں یَدِر
 شُقیں پھوک شخت چھونا، پہنڈی سیستان غُتھاوان نے
 پہنڈا نیستی تھغود ء آختو حیل یے ہند غیں یَدِر
 مزا ایں واد ہے گوئتہ کہ آں دورو خ لف ء گشتہ
 ہماں دورو خ دوری ۽ دوا گرجی اغیں یَدِر
 شف ء روش سوچٹو مندوست نی میں تے سفر پھرنیں
 مناں دیشو ٿلی آنی دف ء دیم سخیغیں یَدِر

دراڑیں شاعری

دل ء اکھیر کھایت شعر رندی
 صفت ایں در صفت ء بیان چندی
 صاح ء کھوکھراں گوں دوست بندی
 پیالاں گوں سر رندا هر پھر ز رندی
 کھنست دوست ء آہری یے دیم گندی
 حدیثاں وہش کھنست آمور کھندي
 دل ء پروان بنت رائی روندی
 دف ء آمور غ ء آں یار یلی
 بہشتی با غچے گلیں چنیلی
 صبا حال سمبری سئیل ء سویلی
 سرا بوآں گوں کھنست تیلی پھلیلی
 کھنست نازاں گراں، آں نازک نویلی
 گوں سہریں پھوڑی آں بانہنست بُریلی
 پہ کھایت محبت ء سنگت سیلی
 من محتاج ایں دلے ء دیم جکھاں
 کھنست کونجی گزدن ء لعل ایں مدرکھاں
 دیں موڑ دانغاں مندری ء مِنکاں
 مساگاں سہر کھنست محبوب ایں رکھاں

تکیں کھاغداں شے اب تنکھاں
 عجیب ایں دروشنے نی جنچ ڈکھاں
 شے ڈھال ایں سینغ ء چہبک چپکاں
 چھو چھڑزی لوڈ کھنٹ گام سوکھاں
 آں کونجی گڑدن ء ھس ۽ گورا کھنٹ
 دو تو خیں دو بریں شالے سر ء کھنٹ
 ڙا شوق ء چھاڑدہ ماہ ء درا کھنٹ
 گلابی ایں لباں وت ظاہرا کھنٹ
 دلی باغوان ء باغ وبر ء کھنٹ
 پرشتے یے منی دل ء را جانی
 سوادھی صورت اینی دروشانی
 برے بالاڑ بُوزیں ملنگانی
 سو کھیں لوڈ ء ٿلہار ٻنجھر انی
 گلیں گفتار گشینی کونتر انی
 سوادھے بارغیں لیمو گر انی
 بدناں بخمل چھو چھم انت آسکانی
 دوئیں چھماں کھڑو کھنٹ یار جانی
 نشانیں تھیر بُسکنٽ تو پکانی
 سرا تھبا ایں چیرانت گھمرانی
 شے قوم ء مہریں نی وھش لسانی

دف ۽ را ماناں کچھل ڦکانی
 شرابی شیر نه ملووئی تی برانی
 بہشتی باغ ۽ وھشیں میوہانی
 دلی آب حیاتیں کوڑانی
 شہ جانا بو کھایت عزبرانی
 جویں جسرا شوق شاذھانی
 سرے سکھ لج بلوچی بانڈوانی
 متاہیں مورنڑی یے امرانی
 سپتی سرمہاریں سکتاںی
 ملوکی مہندوی ماہیں جانی
 هماں درشکیں کہ وھش بوء لڑشہ
 مثل چھاڑدھی ماہ یے جوشہ
 منی گوں گندغا عقل تھڑشہ
 دماغ ۽ عشق نشہ ایں چڑشہ
 من دیو ۽ عشق کلمہ ۽ پڑھشہ
 دل ۽ وھش آختہ باز نہ ہوا ونڑشہ
 هماں ماہ دیم سوادھے یک لقاںی
 ہمنگکیں ھٹ ۽ شھراں ھیتیں بھائی
 دلانی مرض ۽ تریاق ایں دوالی
 نخفت ٹوکے پے بے مقصد اجائی

شہ مہرا خوش انت کی جندے پرائی
 زوان ۽ باز نی برکت خداوی
 لب گفتار انت کی گل دار بائی
 جہاں پہ گندغ ۽ کھشیش خداوی
 محبت ماہ روزے روح نیام ایں
 دلی ہر مرض دڑداوی دوام ایں
 آں زیبا شاہ نو مندوست غلام ایں
 دل ۽ باز دوست، دف ۽ یدر آں نام ایں
 مسیحائی لقب ۽ حرف عام ایں
 اصل خوش خلق خوش گفتار نظام ایں
 رخ ۽ شہ تابہے انوار عام ایں
 گشاں چتر کہ دیر آنہی مقام ایں
 فیاض ۽ فائدہ اعلیٰ انعام ایں
 حساب ۽ شہ حقیقت باز بیان ایں
 ہمیں دوست گوئندیں نقش ۽ پاریں
 دلانی ڏنگو یے گل بہاریں
 شرابی شربہاں وہشیں اناریں
 نظر نازاں بھری انت پر خماریں
 دیغ ۽ دادناوی دل دیاریں
 دنیائی ڈوہ ۽ عیواں بے میاریں

صبوحائ کھٹ ایریکھنست کھلئن سایا
 گریباں بہراں تو شن بے بہایا
 نگاہ نرم انت پرے خلق ء خدا یا
 بذال گوں ده گال کھیث پ وہش زو یا
 ہے ایکھا جو شر گل گلتاں
 چراغ ایں دیم بالاز باغ ء بُتاں
 رُخ ء لالائی زینون انت دو پتاں
 سُررو قد نم صفت شمع شبستان
 سواہجی صورت ملک پرستاں
 ٹبھئی بُت اش جوائیں پیشتاب
 دلی دوستاں پ دلبودیں قدر داں
 گُشاں چھتر دیاں چھتر من پاراں
 دل ایں عاشق من چکاں عشق تاراں
 گنہگاراں من اوزا دید داراں
 دل ء سیکجا کھناني وہش تھواراں
 گرائیں چکنے یے بوچھڑے کناراں
 من تھنی ایں دل ء منٹ یے بوڈاراں
 ہماں شہ باغ وہشیوں بہاراں
 اُمید نم آسرا بستوں هزاراں
 روائی اوزا دروغہ پھاڑاں نداراں
 مُرتغاء ده پھذا من بے میاراں

من وئی خیال ء گوئستغاں راھے

راہ گزاری ء مزدم یے دیشون
 صورتی سے لوڈ یے سبک گام ایں
 بارشیں گریشہ نم گوہریں گلستان
 چھاڑوہ ماہ نم تھنلوں رخسار
 دست گوں بانہی ۽ ول و پیچاں
 رستہ ماں سیر سا ایں تڑ نم ریجاں
 چوٹھو چوٹی چیڑ گوں پھلاں
 گند و گتارت گوازنی گلاں
 عطری هٹ یے داں دف ۽ پھر آٹ
 گواٹ گرنغ شنت گوں دف ۽ نوک ۽
 بہر شنت چھیاریں دامن ء وحشیو
 ہر دوارے ۽ رنگ پھل ایکھیں
 مت کھنچ ایں گوں مہر پچارا
 دیر شہ دستے دراڑ ٹکشی بیائی
 بخنگفت جلدیں اش ہماں چھماں
 چھلمواں پھپیں دامن یے دڑتہ

سینغ کوٹھو سی نہ تے ہند
 اندر ۽ چیشی ٹھپت ہنت دو ریں
 دورہ چکھا دورہ یے داشی
 دڑو دراڑا گپتخت پہناؤ
 پیٹھو پہلی آں جن انت خلاں
 نوخ سریں نوخ ایں نیزغ ۽ گوکست انت
 ایرنگا چھمانی کرنٹ تیزاث
 بیرداں باندی دل گٹھو بستہ
 کار ۽ گوڑی آں من ولی اشنا
 جوف ۽ لینا اٹماں شہ سستہ
 دیر شتو گوئندیں پیروے دیشی
 جکھو ٹوک نرم کشی وھشیں
 اش ہماں شیرینی لباس شریں
 پیغت شر پھر منی ساہ ۽
 دامن ۽ دڑو ۽ اٹلے واڑتہ
 او تھری گرندال ۽ مراں زڑتہ
 کدھی پھر پیش منی سینغ
 دید شہ دیر گرندال خطا پیش

پڻا پُشت ۽ دو چم نوات سر پهنه
 بارئیں لکلی ایں ٿو ۽ گوڙا ٿو
 ڀم یے کھٹ دامن ۽ ڪش
 منیں گونخی ۽ قصواں اشکشت
 پشت ۽ سر بیث ٿم ٿرمد ٻی تفسی
 دف سریں داغاں دا دل ۽ نیاما
 پُشت ۽ پیر و حائزہ پدر انت ڏو ۾
 ڏھکتو ڏیگ دف هماں گپتوں
 ڪہ نواں گوئندیں گولو یے زیرانت
 ڏکھ ڏاھ ۽ گوں میڑواں برانت
 صاحوی تاموز ۽ کھن انت لیغار
 لنگھڑء دل منیں لا گر ۽ بندی
 روشن ۽ شف دیریں ٺو ٺلاں بندی
 منیں در ۽ چنکھے رو چھری بزء
 نئے پرے بچھاں دز بجزائی ٻی
 کھنگاں او طاق دف ۽ ڦنگاں
 یکدم یے گھوناں بز کھناں بچھاں
 چھویں سُرکاں سُنکھی ۽ ڌزگاں

بیروے بہر نی نخت دوستی
 گوں ہماں چھماں چھنی یے نیاری
 سال ناٹش ماہی نیٹ دا پار
 داشتیں دیریں منزلي میعادے
 پھیاڑغ پندھیں چہ سرے سربیث
 دل ہے جیل نا آرنیں یدر
 یکدم یے چھوٹیں بیٹھ میں باری
 من ہماں گل بہر بازارا
 بستغیں رومال یے کھناں سرمال
 اش حدی آں دیر لکھیاں
 پولپیں جوڑانی شماں رنگاں
 سُہر کھناں تھنی ایس دف نا جوڑاں
 پکھغیں باغ میوہ یے پھرمن
 وٹ رضا وھش بنت میں رشدت گٹ نا
 من ده گوں محتاج ایں دل نا بیڑاں
 اوڈھرے نا من اوڈکھناں بندال
 گوڑو نا جوائیں ساعتے گندال
 ٹوں شہ جان نا اکھے دیر بنت

اے خبر نہیں کہ چنتریں باری
 کل نہیں رتم ۽ وٹ کھدیں بیاری
 سینغ ۽ سوژھ بیگناں ارمان
 عاشقی عہداں دل منی گھنیں
 دف اش ۽ ٹوک کشخ ۽ بندیں
 سُنک ته سیجان جناں داراں
 سست ته سکھیں سنگھراں پیچاں
 درڑت ته گھڈے من جناں پوراں
 رپتہ ته ترد ۽ من کھناں دیم ۽
 چھو موی ٹوکے اٹماں لی، برھنخ
 چھو نواں شیٹ کہ چھو رو یے پیشہ
 ڈاھے داں ڈیہاں گور رسمائیشی
 دل ہے درڈ ۽ بیٹ نی ھیلاک
 ٹنگ ۽ ٹھکایاں یکبرے تحفی
 جاھ کھنٹ چھلیں بجھدم ۽ نندی
 دربا دوستیں ھر رنگ ۽ کھنٹ وٹ
 کُل مناں منظور انت سر ۽ چھماں
 اغ کہ آں جوراں دست وٹ کھنٹ داٹ

سد برا بسم اللہ کھناس تنکاں
 من ولی بے سبھیں حیاتی کھل
 صدقہ یے دل دوست ء کھم اشتہ
 رُزْتغیں بار من نہ پھر زیناں
 گران سریں گلا یے نزیراں من
 گپٹی بازار رزا مندوست
 شاعری نام یے غُکوں گواںک بی آں
 من ولی وڑد ء پُرستغیں دستان
 گڑدن ء رُزْتئی ء براں گورا
 نی ولی مرضی ایں ہماں مژدم
 دوست داری یا دزگش یے کھتوں
 چھر کھاں چھماں چھارشہ مرگ یے
 اش ہماں گنجیں گورغیں گھل ء
 سوگھیں ساعِ رستغیں وہش بر
 ماہ جیپن زیبا ایں زرفشاں اث
 عاقلی حرفاںی ہماں ولیوڑ
 بو آں بالاذ سرا وہشت
 رستغت سچ نے صاحوی بھوفاں

پوپلی پهنازی کمن انت تو خان
 گون دف ء گرانمیں گوہراں پو انت
 بیرداں باندی ء کمن انت متساں
 پھل گندیں گک ء لعلان لنبوانی
 دیم چھو شیشائی چراغانان
 چھم چھو جلدیں چھلمواں ٹرندانت
 زلف سیاه ماریں گون گھنلاں گرچج انت
 بردشت برد برد تغیں آهه
 امردا جوڑایں اثر بخت انت
 سریخغاں سینگھار انت کمن نظر نوخیں
 بخشان چھو گرم ایں رائقی تھیراں
 دامن ء دیرا شہ دوتائی ء
 واده ء وھش مرگ کمن انت روحاں
 عقل ء اوندھوایں چکر واڑتے
 دھیان من گھلانی رضا داشتے
 شینپھری شیموش یے کشہ گڑتے
 لڈغاں لعل بیغاں زمین لڑشت
 بیش منیں تنگیں سینغ ء جرساں

دل شتہ دیریں غفات نیاما
 بیگھمی آف بندیں خروں بستہ
 نیام ۽ ریشان ماں سانوڑی گوہر ته
 گھل ہاں گھانی رزا نہیں
 رپت وھش بان ۽ پینگی سُرکاں
 ساڑت ۽ سیر آف چھو بوروی برفال
 دل شتو گنجین دامناں نشتمی
 عاجزی ۽ گول تھسوسیں تھن ۽
 چڑھت شیدائی چڑھی جان ۽
 ہرف ۽ خلاں گپتھت پہناؤ
 شہ سوچ ۽ پیش ۽ دل گنوخ پیشہ
 کونتری گماں رپت، آں وھشگام
 رختیں لاکھی یے شتو زریتی
 ٹیک گول پیش سڑجے داشتی
 زرگری صندوق یے کشمی دفر
 ھپت سرا بوء ھپت سرا نرمغ
 شپتھت نوخ سیری ولی جان ۽
 لب مساگاں گوں رختھت لعل ایں

سُہرہوت پیش ۽ آں کے چھو اعلان
 اندرے چنکھے ماں سر بُرا داشتی
 چیز پُھل بخ ۽ سرمال
 پوپٹ ۾ پروازغ گنوخ بیشت
 چھر کھاں گڑدان انت بھور بال ۽
 عاشقاں عشق بیغاں کھن انت مجنوں
 گورغیں دیم گوں عنبران ششتنی
 سفر گوں لوگ ۽ جافراں گوچپتی
 کھنویں پھونز ۽ بینسرے شپتی
 چیرڈشت بھوری ایں پُلاں نسبدار
 سُندری چوئندی ۽ من گیوار ۽
 بیغفت هبت رنگ بیگی درین ۽
 گوں لڑی یاں وثی لاڑتی گڑدن
 گرینتھ گوں تعویذی رو و پیچاں
 آہل ۽ آمورغ لباں بیشه
 دامن ۽ گل و گواڑغ رستت
 بہر په بختانی سر ۽ بیشت
 صاحوا درخواست گٹ انت عرضی

عاجزیں دزبندیں نذر و نیازاں
 باوری بہر بیثت دلی مہراں
 جھست هجت جان ۽ آں اثر یدر
 یک دم یے اوشاقاں نوی سایی
 دل گشی یدر یاھندا نندماں
 من ہے گبی ایں جوگاگ ندماں
 ساڑت کھناں جان ۽ اش ہے تھر نپاں
 تھرو نگل ایں چھمانی شراواں شہ
 دامنا بہر کدھ ۽ داراں
 ہر کہ داث یدر نوش کھناں مندوست
 شکمیں دستاں مہر کھنوخ دراٹ کھفت
 په دلی مرض ۽ بنت دم یے درمان
 ساعت ۽ جان ۽ شہ روانت ارمان
 دوست دیونخ بیٹھ من دلی مہمان
 تھنسویں ٹھن ۽ ساڑت کھناں نندماں
 بہر کھنوخ جی باث شال بہر و ندماں

بانگہہ عِسر گوات

بانگہہ عِسر گوات مکیں سلاماں تھوڑی نہ بر
 دگ ٹھیشیں تھیں، یکدم یے جک نہ کھن تہر
 دنگو گھٹ ع جک نہ کھن وہش گواناٹاں بہر
 چھو کھڑو بیٹ دست و دیم بروکھنست جوائیں سر
 گند سلاماں شہ تھو کھنئے پھی یے کھم نہ کر
 تھو گشی وختے بیٹ تھی نیوں دوست در
 عین آہوئی بہر پہ دیر انت وہش نظر
 جاگروئی آں گوں گزانت ھر ھشتیں پہر
 گوں غم نہ درداں پیدغیں گوڑی دم گزر
 قاصدے شستے نئے کھنئے جہان حا لے بہر
 سہنگاں روح ع جوان نہ بیرانیں آں خور
 ہر دم ع خلائی سرا داشتی ایں شہر
 دھکو نہ تیلاکھاں دینت راجانی نکر
 کھندغ نہ بھوگ نہ پھترانت دیما دیم گھر
 مال سر چک ع ھر دم ع اوشتات حشر
 گوش دگوئز دھاوکی ع کش

عقل نیاما مجوشیں اوندھوایں چکر
 ناغانی ۽ گنجھر انت جادوئی اثر
 سوچھو ساروایں شف ۽ دڑکھفت سفر
 سردال پھاڙاں لیٺغاءں سیاه ماری لہر
 سینغ ۽ کات ۽ ڏوبرا ٹکھا ایں تبر
 سند ۽ بند پُروشتو بیث ٹھنگ ٿئه هند ۽ جغر
 جو ڪھوی ٻولان انت دل ۽ ڏکھانی ڏمر
 وزتاں واندو ۽ نوی منٹ یے مختصر
 مجوغ ۽ پھاڙ نیایاں تو ڪمزوریں کمر
 کس نزاپتیاں اندر گھنا ایں قهر
 دیگ چوہرداں اربذغیں اندر
 دوزخی آس ۽ کھنگاں دو ہو ایں یدر
 نئے دم یے کھم بیث نئے دم یے ساڑت بنت ھنگر
 حیلهاں ھچی ڈیر نگاہ ۽ نئے سیم و سر
 جابهہ یے جنگی سینغ ۽ ٹیک انت سی ٻفر
 ھشکیں ھڈاں رُزگاءں پھرگوایں ببر
 سینغ یے پُراھ پیشہ مثل میدان خش
 هر کے کھے گل ۽ جند دیاں بیاں تو سر

نئے دف ۽ گالے درکھنی کھمیں پہ کسر
 گیر نوں گلیں آں دف ۽ دپری ایں امر
 عاشقی عہداں پیشہ بند آواز ابر
 نئے زوان ۽ شہ درکھنی ٹوکے پہ گزر
 آں تھی ناما زڑتے مندوست ۽ وٹ پہ سر
 تھو منی شاہ ۽ من تھی بہا داشیں نفر
 عاجزی عرض ایں مھیں تھرا ۽ سلطانیں سر
 جوان ہمیشیں کہ گیر کھنو مھیں ناما تھو گر

بِمَكَبِيْهِ عَ

بِمَكَبِيْهِ عَ کوہ پُشت ع بستہ سبزیں کھوکھراں
 کھمراں چھوپشک چیناں بڑزاں دوست دروشماں
 ژلشت چنبر ڈغاراء، آنکہ لعل ما فراں
 دوست گیر آنکہ دل ع را گوں گروخ چیلکاں
 بیگنا درینو یے بیث آف ع گوں جیدی امسراں
 نرمغیں پشیں سردا یے کھر ٹی داں بھیدی آں
 پوپلیں آں دست ع باندی بھاکر ٹھنت دلوآں
 دلخ ٹھت کونخ بھیراء بیث سروغاں سکتاں
 نرم ع نرمیں گام ڈٹتت لی مثل چھو کونترال
 وحش سروزیں چکیغ یے گٹ پھاڑ نرمیں بجتی آں
 دلگریں کیفی اثر چھو مان ٹھت ماں بیروال
 مرگ شہ بال ع روان ع ھشک بیثت ناغماں
 پ سوا ده کھا ختاں مردم دیر ع دراڑیں الکھاں
 پوئے باندی دلاني سیرثاں شہ صحبتاں
 کھٹ چک ع بیث گڑ د ع نشت سیدی مہدووال
 نہ پ سوریں دف ع گال آخت پدر وحش لساں
 نرمزی ایں توخ شیراء ڈٹت پیتری چیلکاں
 چھات بیثت گل ع گوہر چودھاری شہ پوپلاں

اُش چھنگي چنک نه جھولاس گران شنت شه قيمتان

اُش بجايان باز نه بيشين لعل لکھاں لہاں

شیر نه شکھل مان شنت تي آنکه طوطائی لباں

کھاغندے بھيرا تھنکيس گوں مساگان سہرثاں

بيشنت هر يك ادا ترياق په دوريس دلاں

ول ول ايس دو مار سياهیں ٿيل شنت شه گوش بنان

عطر نه بوآں گوں مينتحو ايرشت کوفخ سراں

گواٹ وخت نه لرڈ شنت چنت چھو گنانی گنجماں

قاتل ايس دل ٹھپ کھنوخ ايس ديم دو بروان ثاں

چھلمويں هندی بهو خيس براں چھوکه عضبهاں

صحب شام نه گندغ نه په چھر گث که مژدماں

دیرواری دست نه دراہی بیث وھشیں گندغان

سو گندی سال شندی ايس یك گھری نه سيرثاں

پر خماریں گچیں چھم بڑز شنت شه بیسواں

تیز شنت تھیراني ڈولا زور شنت چھو کھنواں

پک وچچ بیشت دل نه را اڑ شنت چھو نلگاں

سِنگ نه کوهاں شه دھشیں پُرشت شنت گوں بیروان

جغ ڈکھانی جدا ايس چوٹ ولاء نه بريکاں

دل سذیں پاندی کث انت یه وثاں گوں گرنچاں بستاں

جھر مرے لائش زمیں پشت ء رجنغ شیشغال
 سر برء آزمان دیما بیث شرمی کہاشاں
 روح باندی ایں ھزاریں عبرت ء گوں نشناش
 مت ء مجدوب ایں کچھری ء ھزاریں کھاختاں
 سینغ ء تعویذ یک چھر ء چھو استار ایرشاں
 ٹیک خست جاڑیں گرانی نیامغا تخل ء بیزشاں
 پوپل ایں جوڑانی پشت ء نوخ بروت کہ سبزشاں
 چھوکہ نوجس ہوئ رندا ساوڑ ء تلاں رڈاں
 کھاخت دیرداری تہاں ء کوہ بریں ٹیبلائے
 شینہری چھوپہ شکارا کھنت شہ درنگ ء حلمھاں
 ترکش دل منکرانی ذہشتی گوں بیرونگاں
 شر نظاریے وحش تھوار یے وحشیں شیر ء پینگاں
 دنگوئی کھٹ د پشاں رستہ گور ماث ء پشاں
 ناہشہ رشیف رب ء عیب نیتہ عضبھاں
 من خریداراں ہماں جوہر فروش عاشقاں
 بُڑ ہے کھنیزاں مرؤٹی گواراں داماںی دہماں
 دوست ششکانی کھڑی ء میناں گوں میں انزوی آں
 بہیونغ ء ترپناش گندی، کھنت پیغا م ء مناں

من پے سوادے

من پے سوادیے راہ گزری
 حلکاں را گوتاں نزڑی
 دیشون آں ماہ دیم ایں پری
 حیر درشمیں وشکی لذی کشمی
 چھو بڈوی تراسے کشمی
 پالوش ناں دیر غ شتمی
 بیرو کھدو برش کھندی
 لفظے لباس شہ در شتمی
 آں گھلخت سہریں تھنک
 حوری کافوری سہریں رک
 چھو پیغت گرد غ چک
 پھاذاخت پے گام یے سبک
 ثاہار چھڑزی جو غ جک
 ہر گام غ گام یے ناز غ رشک
 ہر پلوے پیشہ دھنک
 پشت غ زمین چھیر غ چھنک
 اعلیٰ مشائیں رنگ غ نشک
 پیشہ دل غ توخاں گوں یک

گیشیغ ۽ شہ گرال پیشہ پک
 ساء داث جاھٹ دلربا
 آں قد سررو مرگ هما
 گرال ناز نه گلیں گرال بہا
 بے مَت نه باز شانیں شمع
 روشن کھنخیں صحاب شعاع
 دلساز نه وہش ھیریں صبا
 غم بہر کھنخیں وہش زوا
 ایر نشته روح اندر ۽
 جاہ کلشی ھر رغ رغ ۽
 کھاخت پہ کہیو پیشیں پترک
 شاه شان کھم گومیں جنک
 لعل ایس لڑھی نیامی مدرک
 ھیرا جڑیں مندری ۽ ٹک
 ہر گوشغ ۽ کھنخیں رزق
 دادن کھونخ ایں سر صدق
 گالائش آں شاه پہ
 ٿڪاچ شاھی شان سر
 پوپل دف نه گلیں گمر
 آں سانوڑی سبزیں گکر

سیر آف نه ساڑت گواشیں ابر
 بتایی باغ نہ گل بر
 زیبا زلف نازی نظر
 شکر گفتار شیرینی
 شجر سینائی دلبوز
 باز برکتیں بخت بہر
 شہجہ دیاری پُرکتر
 خوش خلق خوش گوئیں امر
 ارشاد کشی مندوست ناں
 دز گپتو گوشتی مناں
 ورنا تھو گنزوئی نہ مخاں
 تھی آں من، تی کسی نیاں
 دری نہ تھو جک اژمن درا
 حالی مناں دست نہ ملا
 آں روشن چھو بیٹ فیصل
 پنچھی مولک نہ وٹ داث خدا
 پنڈوں ہماں جو نہ بننا
 باغ نہ بہشتی سا نہ سرا
 مہراں کھنوں بہر آپت نہ
 گڑوں نوں چچ دم جدا

واجہ نواب اکبر خان نام ماء (۱)

مئے بلوچانی مسٹریں اکبر غیرت نہ لج پنھریں اکبر
 شیخک نہ شحد اذ پھند نہ رندا تجلیں وخت چاکریں اکبر
 نرمزارے نہ سرنہ پھاریزے، پہ دزمون نہ سنگ ٹلکریں اکبر
 ظالم دیما کشتفیں زحم ایں، ظلم بُرُونیں زردہ وریں اکبر
 ہر وقت پابندیں اصولانی، واہ واہ پیشک آنڑیں اکبر
 ہر نگیں قول یے کھفت ضرور موکیث، لوح لیکا ایں سکت سریں اکبر
 پے رنگیں دو می نے سخن سچا قول پالو خیں یک سریں اکبر
 ہر گریب نہ گونغ خندیں، پہ رنگ و چھوری آں پنگھریں اکبر
 پہ شرع دیوان نہ وٹ ہندی، بے ریائی نہ مہشریں اکبر
 شاہ نہ پھندو خاں یک نظر گندی، حق نہ انصاف عمریں اکبر
 ہر وقت بھٹی حلغیں سیری، حاتم نہ دست یے دیم تریں اکبر
 ہمیز نہ حیری آں پناہ جاہیں، مہر گوارونخ ایں چینہریں اکبر
 نارہا نئے کھفت نئے کہ بھائی ٹی، باند بُرُونیں حیدریں اکبر
 حکم شغیں مندوست نور راست انت، مئے بلوچانی باوریں اکبر
 با بوشیر و نوک مناں یادیں، گوشٹی نگ نہ پشک نہ مئے اوڈھریں اکبر

واجہ نواب اکبر خان نامۂ (2)

اکبری انصاف نیام ۽ پُر شنخت کہنیں نظام
 براور آنت کی بادشاہی ۽ ماں بھوتار نہ غلام
 ساڑت ساء ایس رست درشکے آں بلوچی بانڈوال
 پُر شنخت بند ظالمی قصو ہماں بیٹ تام
 گول ہماں مژدانغیں بُوزیں سراں ساماںہ
 سکت سریں سد باوری بر جستغیں پیشہ کلام
 قید نہ بند جنگ و جدل باز سرتخت ھیسی سرا
 بہا نوشہ نئے شوھشی ظالم ۽ گورے اے عوام
 طاقت دیماکیک درنگ یے جکھشہ آں ہنگ سر
 گوں وئی ٹھشکیں نلی آں پیشہ زوراخ لفام
 بُشہ کیک ھند ۽ نگاہ داشتی چھیاریں دامن ۽
 ہر کے ۽ لوٹھہ داشتی ہماں دڑو دوام
 دزمون ۽ دوست دونینانی دل ۽ را باور اٹ
 ھڑدوئیں دستاں گوں داثی نوشغی نوخ وھشیں طعام
 بے سفارش بے ریا بازار بلوچانی کشی
 سچانیں تارخ نام ۽ باخ ۾ جھشہ نام

شاھے اٹ شاھی ^{شُنْهُنِی}، نئی پیش چھتر و
 دہشت ع شہ دیرواری بخلاشت امرا نم عام
 داشیں گیر نیاڑتی گیرتی چ نادانع ع
 گوں ہے دز دادن ع راضی اشنت رحمان نم رام
 مئے بلوچی غیرت ایں اکبر، من مند وست جی کھناں
 پہ بلوچی ع بلوچ گیر ارا آنت لی ہر صحب نم شام

مندوست گشی 1953ء پلیج جنک آباد حفیل کندھا کوٹ گونج فقیر بخش ع
عطا محمد ایڑوالی گشی ٹلوگ عودی یوت۔ بندالی والنگ چہ بلک ع پراہری اسکول ع دریافت یعنی
سال ٹماڈگ ہے پہ مندوست ٹو دہ او دوانزدہ چکاس پر ایجویٹ حسابہ پس کرت۔
1992ء تو آئی بلک ع اسکول ع جے وی استاد ع پستارہ اینگ بندات کرت۔ ع پر مد آئی ع
شاعری بھم کرت۔ آئی ٹپوچی ع سندھی زبانی تباشا عزی کرنا۔ آئی ع شر عشا عزی کساس
کم ٹیش 3000 انت، کر آبائی تبااغز لکھم، حمد، نعمت عوگہ بہست انت۔

مندوست گشی ٹشا عزی ڈاکل اکتاب "سریش اری" 1996ء چاپ نونک یونک ۴
دومی کتاب "گنوخی ع ددا یعنی" یعنی انت کر ٹھیک دست ۴ انت۔

